

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO
XX. évf. 227. sz. 1943. október 8 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Kormányzói elismerés a 30 éves magyar cserkész- mozgalom iránt

A Kormányzó Ur legfelsőbb
kézirátot intézett vitéz Farkas
Ferenc altábornagyhoz, ország-
gos főcserkészhez.

Ebben az esztendőben a ma-
gyarországi cserkészmozgalom
30 éves.

Ebből az alkalomból Magyar-
ország főméltóságú Kormány-
zója legfelsőbb kéziratot inté-
zett vitéz Farkas Ferenc m. kir.
altábornagyhoz, országos fő-
cserkészhez, amelyben elisme-
réssel emlékezik meg a magyar
cserkészetről. A kézirat a hiva-
taltalos lap péntek reggeli számá-
ban jelenik meg és a követke-
ző képen hangzik:

Kedves Vitéz Farkas!

A magyar cserkészmozgalom
megindulásának 30. évforduló-
ja alkalmából örömmel állapí-
tom meg, hogy a magyar cser-
készlet az elmúlt három évtized
folyamán kiváló értékes és
eredményes magyar munkát
végzett és e munka legszebb ju-
talmát mindenkor abban a ne-
mes érzésben látta, hogy hazafi-
as kötelességét hiven és be-
esületesen teljesítette.

A kiváló eredménnyel és ön-
zetlen lelkesedéssel megoldott
feladatok között különösen ér-
tékes volt a magyar cserkész-
eknek a trianoni elszigeteltségünk
idején végzett munkája.

Meleg elismeréssel gondolok
itt az elszakított területek ma-
gyar cserkészeire, akik a nem-
zeti érzést történelmünk egyik
legsomorúbb korszakában ren-
díthetetlen elszántással és
hősies bátorsággal őrizték meg
lelkükben és mentették át a
felszabadulás idejére.

De meleg elismeréssel gondo-
lok azokra a magyar cserké-
szekre is, akik népünk ősi érte-
keinek és szellemi kincsének
feltárása, valamint a háborús
idők követelte kiegészítő szolgál-
lat terén végeztek eredményes
és igen jelentős munkát.

A 20 éves forduló alkalmából
ezért mindazoknak a magyar
cserkészvezetőknek és magyar
cserkészeknek, akik az elmúlt
három évtized folyamán Isten,
Haza és a magyarság szolgálá-
tában kötelességüket hűségesen
teljesítették és az eljövendő
boldogabb magyar jövőndő ér-
dekében eredményesen munkál-
kodtak, őszinte köszönetemet
fejezem ki.

Kelt Gödöllőn, 1943 szeptem-
ber 29 napján.

Horthy sk.,
Szinvei Merse Jenő sk.

MIT KÖVETEL A SZOVJET, — MIT AKAR ANGLIA ÉS AMERIKA?

Hírek, értesülések és találgatások a moszkvai háromhatalmi
értekezlettel kapcsolatban

A keleti arcvonalon Velikie Luki és Nevel térségben új támadást kezdett
a szovjet — Dél-Olaszországban nagyobb harcok fejlődtek ki

Göbbels: Az a kérdés a döntő; hogy lehetne a világháború végét
megközelíteni... — Németország védelmezett a bolsevizmustól egy
kontinentst, amely ezt nem is érdemli meg... — A háború ölénben
még sok rejtély van...

Athelyezik a minisztériumokat Rómából — A pápa él és hal a békéért
Az amerikai egyházak képviselői a tartós béke feltételeiről

A harctereken nagyobb változá-
sok nem történtek, így a figyelem
még fokozottabban fordul a „dip-
lomáciai front” felé. Ezen a fron-
ton első helyen áll a moszkvai
háromhatalmi értekezlet előkészü-
lete. Bizonyos jelenségek arra mu-
tatnak, hogy a szövetségesek ré-
széről addig nem eszközölnek na-
gyobb hadi akciókat, míg „tisztá-
ba nem jönnek egymással”.

Igen sok jelentés, értesülés, ta-
lálgatás halmozódik a moszkvai
értekezlet körül. Érdekes, hogy
most már mind nyitabban írnak
és beszélnek arról, hogy jelentős
véleményeltérések vannak a há-
ború utáni elrendezés kérdésében
a szovjet és az angolok között.
Most már különböző béke-
tervekről írnak, melyek ugyan-
csak ellentétben állnak egymással.
Nézzük csak ezeket a jelentéseket,
sok mindent meg lehet érteni be-
lőlük.

HULL BÉKETREVEZETE

Newyorki svéd lap tudósítók ér-
tesülése szerint Hull amerikai kül-
ügyminiszter azért ragaszkodik a
moszkvai hármasság külügyminis-
teri értekezleten való személyes rész-
vételhez, mert meg akarja akadá-
lyozni, hogy Eden netalántán bizo-
nyos területi engedményeket te-
gyen az oroszoknak. Hull — írja
a „Stockholms Tidningen” — le-
akája szögezni Moszkvában, hogy
nagy országok birtokállományá-
nak kibővítése kisebb nemzetek
kárára ellenkezik az amerikai
külpolitika aapelveivel. Amerikai
híregyénységek közlik Hull kül-
ügyminiszter állítólagos béketerve-
zetét is, amely a következő három
pontból áll:

1. Anglia, az USA és a Szovjet-
Unió megállapodnak abban, hogy
minden felmerülő vitás politikai
kérdést különböztségi elv alapján
részletes tanulmányozás céljából
s illy módon igyekeznek elérni a
kiegyenlítődséget. Később más álla-
mok is csatlakozhatnak ehhez a
különböztségihez.

2. Vitás jogi kérdések elintézésé-
re céljából nemzetközi törvényeséket
állítanak fel.

3. Anglia, az USA és a Szovjet-
Unió védelmi szövetséget kötne-
nek, amely a jövőben minden álla-
mot megakadályozna abban, hogy
erőszakkal kényszerítse rá akara-
tát a kisebb nemzetekre.

SZOVJET KÖVETELÉSEK

Stockholmi diplomáciai körök-
ből arról értesül a Tagesanzeiger,
hogy a szovjet minimális követel-
lései a háromhatalmi értekezleten
a következők lesznek:

1. A balti államok bekebele-
zése a Szovjet-Unióba.
2. Kelet-Lengyelország birtok-
lása egészen az úgynevezett Cur-
zon-vonalig.
3. Igény Besszarabiára.

4. Igény arra a finn területre,
amelyet az oroszok eredetileg már
1939-ben, az első finn téli háború
előtt követeltek.
5. Befolyás Románia, Bulgária,
Jugoszlávia és Irán „barátságos
irányzatú”, azonban nem szükség-
képpen kommunista kormányaira.
Hasonló értesülése van egy bra-
zíliai lapnak, melynek tudósítója
foglalkozik a Szovjet-Unió vár-
ható követeléseivel, amelyekről
Berkson állítólag egy meg nem
nevezett diplomatától kapott érte-
sítéseket. Eszerint „a Kreml vala-
mennyi balti állam, továbbá Kelet-
Lengyelország és Besszarabia be-
kebelezését kívánja, azonkívül az
1940 évi határrendezésnek meg-
felelő finn terület visszacsatolását.
Végül döntő befolyást akar bizto-
sítani magának a Kreml Románia,
Szerbia, Bulgária és Irán harati
kormányainál”.

Hogy van a dologban valami,
mutatja, hogy két egymástól
messze fekvő ország sajtója csak-
nem teljesen azonos értesülést kö-
zöl a szovjet szándékokról.

A LONDONI „TIMES”

diplomáciai munkatársa a
moszkvai értekezlettel kapcsola-
tosan megállapítja, hogy az elő-
készületek már megtörténtek. A
küldöttségek most azzal foglal-
koznak, hogy utóljára átvizs-
gálják a Moszkvában közösen
megvitatandó sok kérdést. Mind-
három küldött az el van bato-

rozva, hogy egyetlen kérdést
sem hagy ki, vonatkozzék az a
jelenre, a háború utáni időre,
katonai, politikai vagy gazdasági
térre. Az értekezletnek az a
célja, hogy a hatalmak együtt-
működését szilárd technikai ala-
pokra helyezze. Sok kérdést a
háromhatalmi konferencia ma-
ga eldönthet, néhány kérdés
végleges megoldása azonban a
Roosevelt, Churchill és Szta-
lin terbevert találkozájára marad.

A BÉKE

szava mindinkább felcsendül. Ezzel
kapcsolatban is csoportosíthatjuk
a híreket. Spellman, Newyork ér-
seke az egyik amerikai folyóirat-
ban cikkorozatot közöl benyomá-
sairól, amelyeket legutóbbi útja
a kalmából a Vatikánban szerzett.
A papról ezeket írja:

A Szentatya rendkívül megöre-
gedett legutóbbi látogatásom óta.
Sokat foglalkozik lélekben a há-
borúval, szüntelenül dolgozik és
imádkozik a békéért. Látja, hogy
a gyűlölet gyűlöletet, az erőszak
erőszakot és a hosszú bosszút szül.
A pápa a szoros értelemben él-
hal a békéért.

Azt szeretné, hogy a majdani
győzők ne csak igazságok, hanem
irgalmasak is legyenek a legyőzöt-
tekkel szemben. Szerinte a győző
országok vezetőinek alkalmuk lesz
megmutatni lelki nagyságukat
nemcsak a győzelemben, hanem a
béke megkötésében is. A Szent-
atya reméli, hogy a tartós béke
lejobb biztosítéka az igazságos-
ság, amelyet jószívűség enyhít.

AZ AMERIKAI EGYHÁZAK KÉPVISELŐI

együttes nyilatkozatot tettek
közzé, amelyben felszólították a vi-
lág népeit, hogy a háború utáni
új világban őrizzék meg az emberi
jogokat és az emberi szellem-
tekinélyét. A nyilatkozat kimondja,
hogy a kollektív biztonság kere-
tén belül minden nemzet jogait vé-
deni kell. Minden nemzetnek gon-
doskodnia kell arról, hogy a poli-
tikai felelősség nyújtásával javít-
sanak a gyarmati nemzetek hely-
zetén. Biztosítani kell a kisebb-
gek jogait a gazdasági életre. A
tartós béke fenntartása érdekében
nemzetközi intézményeket kell lé-
tesíteni, amelyek szavatolják a
nemzetek által vállalt kötelezett-
ségek végrehajtását és amelyet a
fegyverkezé szigorú ellenőrzése-
vel, a kötelező döntő bírósággal
és a szankciók alkalmazásával biz-
tosítják a kollektív biztonságot.

GÖBBELS

német propagandaminiszter leg-
utóbbi cikkében is szerepel mint
kérdés a nagy világmérfőzés befe-
jezésének lehetősége. Ezt a cikket
bő kivonathban közöljük és úgy
véljük, nagy jelentőséget kell tu-
lajdonítani egyes kijelentéseinek.

A KELETI ARCVONALON

a helyzet az elmúlt két nap alatt
lényegében nem változott. Az el-
szakadasi hadműveleteknek mino-
sított német visszavonulás a keleti
arcvonal déli szakaszán a berlini
kommentárok szerint véget ért. E
kommentár szerint a német had-
erőnek sikerült teljes egészében el-
érni a Dnyepert és a folyó nyugati
partján új állásokat elfoglalni. A
lapok hangsúlyozzák, hogy a né-
met arcvonal visszavonását kom-
oly veszteségek nélkül hajtották
végre és hogy a folyón való átke-
lés is a legnagyobb rendben ment
végbe, mivel a legfontosabb átke-
lési helyeket a németek nyitva
tudták tartani, anélkül, hogy az
ellenség akadályozhatta volna a
műveletet.

A lapok továbbá megállapítják,
hogy a német csapatok a termé-

FONTOS TUDNIVALÓK

Ma, pénteken a 4801 tétel-
számúon felüli cukorjegyvel bíró
háztartások és az elmaradtak
igényelhetik új élelmiszerjegyei-
ket.

Rendelet a számlailetekről. (7.)

TOKES FOTO
FÉNYKÉPEZŐGÉPET VÁSÁROL

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

szet által védett szakaszra vonul-
tak vissza, ahol harci erejük növe-
kedni fog és ahol zavartalanul
előkészülhetnek a küszöbön álló
téli hadjáratra.

A kommentárok továbbá rámu-
tattak arra, hogy az arcvonal 1300
kilométer hosszúságban megmere-
vedett. Az orosz támadási tevé-
kenység megbénulása német véle-
mény szerint legfeljebb a középső
szakaszon függhet össze az idő-
járás rosszabbra fordulásával,
míg a többi szakaszon a megnye-
kedett német ellenálló erő ered-
ménye. Az idénnyel járó időjárás-
rosszabbodás nyilvánvalóan csu-
pán az arcvonal kevésbé fontos
szakaszain érzéti hatását. A né-
met hadvezetőség mindazonáltal
már megtette az előkészületeket
a téli, érvényesítve az elmúlt két
téli hadjárat tapasztalatait s így
semmiesetre sem kell tartani attól,
hogy a szükséges intézkedéseket
ezúttal is majd rögtönözni kell. A
lapok végül hangozták, hogy a
német vezérkar tekintetbe vett
minden hadművelési lehetőséget.

Újabb Velikje Lukinál, a vá-
rostól délre indított támadást a
szovjet és ott nagyobb harcok fej-
lődtek ki, a többi szakaszon csak
csekély harci tevékenység volt.

AZ ÉJSZAKA FOLYAMÁN

A keleti front középső és északi
szakaszáról érkezett hírek a szov-
jet ottani támadó tevékenységé-
ről számolnak be. A jelentések sze-
rint a közép arcvonal harcainak
súlypontja Velikje Lukitól délre
új támadási térségbe helyeződött
át. A szovjet nyilvánvalóan az
összes rendelkezésére álló erőket
Nevel térségében összpontosítja.
Az arcvonal északi szakaszán a
szovjet megismétli a volchovi ar-
cvonal ellen irányuló előretöréseit.
Erős szovjet rohamcsapatok vállal-
kozásai a Ladoga-tó felé és a
szovjet arcvonal mögött meg-
figyelt csapatmozdulatok arra en-
gednek következtetni, hogy a
szovjet itt is tehermentesítő táma-
dasokat szándékozik végrehajtani.

A DÉLOLASZORSZÁGI HELYZETROL

Német részről azt jelentik, hogy
az amerikai hadműveletek képez-
ték szerdán a déliitáliai arcvonal
folyó harcok főrészét. Különö-
sen határos sikert értek el a Vol-
turnar térségben felállított német
nehéz tisztekek. Az amerikaiak tá-
madási kísérleteit az Appenninek
egész területén a német utóvédék
mindenütt visszaverték. A keleti
szakaszon Montgomery erői a fog-
gái síkság szélén az utolsó három
napon folytatott háborúval előre-
törései után lemondtak minden
harci eszékeményéről. Ettől a hely-
től északra tovább tartanak a he-
ves harcok. Termoli térségében
szerdán is minden brit kísérlet
meghiúsult.

Berlin át érkezett jelentés sze-
rint a 8. hadsereg egységeinek
Termolinál való partraszállása
arra indította Kesselring tábor-
nagyot, hogy a középső frontszá-
kaszról csapatokat vessen ar-
cvonalának balszárnyára. Aversa
és Maddaloninál Clark tábornok
harapófogszerűen nyomul előre
Capua irányában, amely a Vol-
turno menti állások tulajdonké-
peni kulcsállása.

Az 5. hadsereg balszárnya a
partvidéken öt kilométernyire
közelítette meg a Voltorno torko-
latát, míg a hadsereg zöme Santa
Maria vidékénél lassan követi
északi irányban a németeket. A
leg súlyosabb harc azonban ezidő-
szerint a keleti frontszakaszon
dül, ahol kedd óta a németek

szüntelenül ellentámadásokat in-
teznek Montgomery csapatai ellen.

A BALKÁNI HELYZET

Az egyik svájci lap washingtoni
jelentések szerint ellentétben
azokkal a stockholmi jelentések-
kel, amelyek szerint a 7. amerikai
hadsereg Dél-Olaszországban ké-
szén áll a Balkán elleni támadás-
ra, egy Törökországból nemrégén
visszatért kormánytisztviselő ki-
jelentette, hogy a szövetségesek
az idej ószón a Balkán nem haj-
tanak végre inváziót. A balkáni
offenzíva — fűzik hozzá Washing-
ban — ezen az ószón már azért is
lehetetlen, mert a Balkán útjai
november elejétől kezdve járhatat-
lan nehéz szállítószerzők számá-
ra. Ezzel kapcsolatosan Washing-
tonban megjegyzik, hogy Török-
ország részt akar venni a be-
értekezletben, hogy a Balkán bizo-
nyos területein és az Égei-tenger

Német hadijelentés

Velikje Lukitól délre nagy harcok folynak

Berlin, okt. 7. A német véderő
főparancsnoksága közli:

A Taman félszigeten és a Meli-
topol, valamint a Zaporozsje
közti arcvonalon csupán helyi
harcok voltak. A keleti arcvonal
keleti és déli arcvonalának
súlypontjain az ellenség táma-
dásait a német erők szerdán is
— jórészt ellentámadással —
visszaverték.

Velikje Lukitól délre a Szov-
jet légikötelekektől táogatott na-
gyobb gyalogsági és páncélos
erőkkel támadásba ment át. A
harcok még javában folynak.

Az Ilmen és Ladoga tó közötti
arcvonalon élénk harci tevé-
kenység folyt.

Német zuhanó harci repülőgé-
pek a Fekete tengeren megta-
madtak egy három rombolóból
álló szovjet köteleket, amely a
Krim félsziget déli partjait
akarta lőni. Bombatalálatokkal
mind a három rombolót elsúly-
lyesztették.

A kubáni hídfő körül, vala-
mint a keleti arcvonal déli és
középső szakaszán vívott ke-
mény elhárítóharcokban külö-

Göbbels feltűnő megállapításai újabb cikkében

Berlin, okt. 7. (NTI) Göbbels
birodalmi miniszter a Das Reich
című hetilapban megjelent cik-
kében abból a tényből indult ki,
hogy a négy évi háború után
az egész világon bizonyos já-
radtság jelentkezik. Ez a farad-
tság az utóbbi időben különösen
az ellenséges oldalakon figyel-
hető meg. Az angol lapok er-
ről a brit neppel kapcsolatban
egyáltalán nem csinálnak tit-
kot. Még Churchillnek is meg
kellett jelenni legutóbb London-
ban egy nagy asszonygyűlésen,
hogy megkísérelje mérsekelni a
széles tömegek kedvettségét a
háború hosszú időtartama
miatt. Ezek a jelenségek figye-
lemreméltóak ugyan, de hatá-
sukban nem szabad őket túbe-
csülni. Néhány száz háborús
uszítón és háborús nyereszke-
dón kívül az egész világon alig
van valaki, aki ne áhítana en-
nek a gigászi világküzdelemnek
a végét.

— De mégsem ezen mulik a
dolog, inkább az a kérdés a
döntő, hogy lehetne-e a véget
megközelíteni. Ebben a tekintet-
ben ma éppen oly különbözőek
a vélemények, mint a háború kez-
detén. A súlyos lét és érdekek ösz-
szetűközése semmi tekintetben
sem oldódtak meg. Ellenségeink
meg akarják semmisíteni a né-
met népet, nekünk pedig köve-
telünk kell népünk és fejlődé-
sünk lehetőségét, ha nem aka-
runk elmerülni. Amikor az el-
lenséges táborban azt vetik a
szemünkre, hogy mi okoztuk a
háborút, a régi módszert alkalm-
mazzuk, nem a gyilkost, hanem
a meggyilkoltat nyilvánítják
bűnösnek.

— Ez a harc azért olyan elke-
seredett, mert Anglia pontosan
tudja: a jövőben nem engedhet
meg magának több ilyen há-
borút. A brit nép ebben a hábo-
rúban már nem viselhet el
ugyanolyan vereségeket mint
az elszóban, anélkül, hogy népi
állományát el ne veszítse. Cou-

tekinetében varnato bizonyos
oroszk követelések tekintetében
hatást gyakorolhasson. Török-
országot ez az óhaja arra kényszer-
ítheti — vélik Washingtonban —
hogy módosítja semlegességi
politikáját.

GÖRÖGORSZÁG

Agnibes görög nagykövet az
angol-amerikai sajtószövetség ehé-
dén beszédet mondott, amelyben
közölte, hogy Görögország minden
korábbi területét vissza akarja
kapni. Az olasz uralom ne terjed-
jen túl az Adria nyugati partján.
Itt említjük meg, hogy a Görög-
országban és külföldön élő görög-
ökei egyre jobban foglalkoztatja
az a kérdés, visszatér-e György
király Görögországba, mielőtt erre
a görög nép népszavazás útján
felkeri. A felfogások megoszlanak
és a táborok közötti rés igen szé-
les.

nösen kitüntették magukat a
290. gránátosrezd 2. zászlóalja,
az ostmarki 9. páncélos had-
osztály, a rajna—westfaliai 306.
és a bajor 337. gyalogos had-
osztály.

DÉLOLASZORSZÁGBAN

Dél-Olaszországban a Voltur-
no folyónál az ellenség gyalog-
sági és páncélos kötelekeinek is-
mételt támadásait jórészt ellentá-
madásokkal visszavertük. A déli
Apennineken utóvédünk
erős ellenséges előretörések el-
hárítása után lassan kitértek
északnyugati irányba.

Termoli térségében (tovább tar-
tanak az elkecseregett harcok az
ellenséggel, amely erősítéseket
kapott.

NAGYMÉRETŰ ROBBANÓ BOMBÁK LONDON VIDÉKÉRE

A légiőrő a csütörtökre vir-
radó éjszaka London vidékén
lévő célpontokat nagy ürmere-
tű robbanóbombákkal araszított el.
Valamennyi repülőgép vissza-
tért támaszpontjára. (MTI)

esetleges harmadik háborúról
nem is szóla. Anglia ezért a le-
hető legkevesebb embert viszi
harcba és boldog, hogy a vérál-
dozat súlyát a Szovjetunió vi-
seli.

A cikk ezután arra figyelmeztet,
hogy Londonban tudatosan
elsiklanak ama veszélyek felett,
amelyek a brit nép számára a
bolsevizmus iránt való lelkesé-
dással jár, mert a bolsevizmus
ragályos betegség. Felélesség-
érzetünk az iránt, amit mi a
Nyugatnak mondunk, sokkal
nagyobb, semhogy pillanat-
nyi megfontolások befolyásol-
nának. Sohasem titkoltuk el
a földrésznünk fenyegető vesze-
delmet. Közösnek tekintjük va-
lamennyi európai nemzet szá-
mára és csak azt sajnáljuk,
hogy bár ennek a felismerése,
bármilyen közeli is a veszély,
olyan kevéssé érlelődött ki. Né-
metország védelmezett egy kon-
tinent, amely ezt nem is ér-
demli meg és lehetővé tett e
kontinens népeinek egy olyan
nemzeti életet, amelyet saját ere-
jükkel nem is tudnának megvé-
deni. Jól tudjuk, hogy e meg-
állapításokkal kínos igazságokat
mondunk ki. A semleges és ellen-
séges közvélemény zsidó szó-
vivői nem átnak bennünket csú-
fos gyanúsításokkal elhalmozni.
Az igazságoknak mindig hosszú
utat kell megtenniük, amíg cél-
hoz érnek. Bármilyen válságossá
fejlődhetik olykor az általános
helyzet, mindig újabb tényező-
ket alakít ki, amelyek a legna-
gyobb reményekre jogosítanak.

A háborúnak előben — fejzte
be cikkét a miniszter, — még
sok rejtegy van. A háború még
mindig döntő szakában van,
mégpedig állandóan megmeg-
újuló válságos mozzanatok előtt.
Később azután többnyire fellép-
nek azok a történelemalkító
tényezők, amelyek a háborút be-
terelik a számára előírt valóba.

Jelentések a délolaszországi harcokról

Zürich, okt. 7. (MTI) A brit 8.
hadsereg harcairól az adria
parton az Exchange harctéri tu-
dósítója a következőket jelenti:
Kedden mindjárt a hajnali szürk-
ület után a németek négy páncé-
los oszlopban támadásra in-
dultak a termoli körüli félkör-
alakú brit állások ellen. A brit
parti útról kiindulva egy helyen

sikerült a legerősebb támadó
oszlopoknak 2 km. mélységű
éket útni a brit vonalakba, ami-
re Montgomery visszavette csa-
patait. A 8. hadsereg időnként
nagyon kritikus helyzetben volt.
Szerdára virradó éjszaka az an-
golkok átcsoportosítást hajtottak
végre.

Hajóösszpontosítás Gibraltárban

Zürich, október 7. (MTI) La
Lineából jelentik a Svájc TI-nek
Gibraltárban ismét tekintélyes
számú hajót összpontosítanak. A

klkötőben most három repülőgép
hordozó, egy páncélos cirkáló,
három cirkáló, 10 korvett, 9 rom-
boló és 13 aknarakó tartózkodik.

Áthelyezik a minisztériumokat Rómából

Róma, október 7. (NST) A
nyitvárossá nyilvánított Rómá-
ból megkezdődött a minisz-
teriumok hivatalosan bejelentett
áthelyezése Észak-Olaszországba.
Utolsónak a népművelésügyi mi-
niszterium hagyja el Mezzosoma
miniszterrel az élen a fővárost.
Ez a miniszterium a kormányzat
egész hírszolgálati szervezetével
egyetemben az egyik északolasz-
országi városba költözik, ahol
már minden előkészület megtör-
tént a hivatalok befogadására.

reskedelmi és pénzügyminisz-
terium az egyik északolasz-
országi gyárvárosba kerül. A
korporációs miniszterium és a
faszítapárt egész szervezete va-
lahol Közép-Olaszországban kap
új helyet. Egyelőre még nem tud-
ni, hogy hol lesz a fasiszta mi-
licia átszervezésével megbízott
Ricey miniszter székhelye, Ezidő-
szerint még úgy Róma, mint Pa-
volini miniszter Rómában van.

A külügyminiszterium, amely-
nek élen maga Mussolini áll, hi-
vatali gépezetével egyetemben
Mussolini közvetlen környezeté-
ben fog tartózkodni, rögzített
helye egyelőre nincs s valószínű-
leg nem is lesz. A gazdasági, ke-

A minisztériumok elköltözése-
vel egyidejűleg valószínűleg a
római lapok is átteleptülnek. A
Vatikán hivatalos lapja, az Os-
servatore Romano természetesen
nem hagyja el a fővárost, — s
ugyanasok Rómában fog tovább-
ra is megjelenni az olasz kato-
likusok vezetőlapja, az Avvenire.

Letartóztatták Volpi grótot és Cini szenátort

Milánó, október 7. (NST): A
Lavoro Fascista jelentése szerint
Volpi di Misura grótot, az ismert
pénzembert, a velencei Nemzet-
közi Képzőművészeti Kiállítás és
a Biennale elnökét letartóztatták.
Ugyancsak letartóztatták Vi-
morio Cini szenátort, az ismert

velencei pénzembert és gyár-
iparost, a tervbevett római világ-
kiállítás elnökét. Cini szenátor
nemrégiben még miniszter volt a
Mussolini-kormányban. Volpi és
Cini Olaszország leggazdagabb
pénzmágnásai közé tartoznak.

A Vatikán őrszolgálatát megerősítették

Róma, okt. 7. (NST) Az Os-
servatore Romano írja: A Vatikán-
ban nem változtak a viszonyok,
amióta a németek megszállták
Rómát. A vatikáni hatóságok az
eseményekkel szemben tartóz-
kodást és teljes nyugalmat ta-
nusítanak s várják a további
fejleményeket. Messzeen intéz-
kedések történtek arra az eset-
re, ha az arcvonal Róma irá-
nyában tölődna el. A zászlók és
hirdetmények készen állnak,
hogy adott esetben kifejezésre

juttassák a római pápai paloták
és a Szentek tulajdonjogainak
területen kívüli jellegét.

Az Osservatore Romano a to-
vábbiakban közli, hogy a svájci
testőrség megerősítette őrszolgá-
latát. A pápa elhatározta a
testőrség létszámának felemelé-
sét. Tizenöt testőrujonc jelent-
kezett, eddig azonban még nem
tudták elhagyni Svájcot, mert
Olaszország és Svájc között ha-
tárzár van.

Német megállapítások

Berlin, okt. 7. (MTI) Illetékes
német helyről közlik tájékoztá-
tásul: Az angol és amerikai rá-
diók által terjesztett azokkal a
megállapításokkal kapcsolato-
san, hogy a Vatikán, illetve a
pápa mozgási és cselekvési sza-
badtságában korlátozták és hogy
a köztársasági fasiszta párt kö-
reibeől súlyos támadásokat intéz-
tek volna a pápa ellen, a Wil-
helmstrassen a következőket ál-
lapítják meg: Atlátszó és irány-

zatos kísérletekről van itt szó,
amelyekkel nyugtalanságot
akarnak kelteni a katolikus vi-
lágban és felháborodást a nem-
zeti fasiszta kormány és annak
szövetségesei ellen. Nem fogat-
nosítottak rendszabályokat és
nem intéztek olyan támadaso-
kat a rádióban a pápa ellen,
amelyek bizonyíthatnák az
ilyenféle angol-amerikai részről
elhangzott megállapításokat.

Horvát „Adria légio“

Zágráb, október 7. (MTI): A
horvát lapok felhívást közölnek
az adriaí hadosztályba való je-
lentkezés érdekében. Ennek a ka-
tonai egységnek első feladata az
adriaí horvát jellegnek megvé-
delmezése. Az olasz fegyverlet-
tel után Zágrábban egy Adria-

légio alakult meg, amelynek azon-
ban Dalmácia megszállásában.
tekintve hogy az német és hor-
vát csapatok szálltak meg, sze-
repe nem volt. A most létesített
Adria-hadosztályt a horvát had-
sereg keretén belül szervezik
meg.

Roosevelt: Hirdessék ki a Fülöp szigetek függetlenségét

Washington, okt. 7. (Bud.
Tud.) Roosevelt elnök szerdán
üzenetet intézett a kongresszus-
hoz azzal a kéréssel, hogy hir-
dessék ki a Fülöp szigetek füg-
getlenségét.

teszi, hogy a Fülöp szigetek meg
1946 előtt, tehát a törvény által
megszabott időpontnál koráb-
ban visszanyerhessék teljes füg-
getlenségüket. Az a hősiesség,
amelyet a fülöpszigeti nép a há-
borúban tanúsított, jogot ad ne-
ki azonnali függetlenségére és
szabadságára.

Nagyarányú támadás a Wake szigetcsoport ellen

Pearl Harbour, okt. 7. Nimic
tengernagy, a csendesóceáni
amerikai hajóhad főparancsno-
ka közölte, hogy amerikai ten-
geri erők szerdán támadást in-
téztek a Tokiotól kerekén 3000
kilométernyire fekvő Wake szig-
etek ellen. A közleménnyel kap-
csolatosan jelentik meg, hogy a
csendesóceáni amerikai flotta
nagyarányú támadást intézett a
szigetcsoport ellen. A hadműve-
letekben cirkálók, rombolók és

egy repülőgépnyahajó vett
rész. (Bud. Tud.)

Hull elmege Moszkvába
Washington, október 7. (Bud.
Tud.) A Fehérház közli, hogy
Cordell Hull külügyminiszter,
mint az Egyesült Államoknak a
moszkvai háromhatalmi értekez-
leten résztvevő képviselője, a
szovjet fővárosba utazik.

A debreceni egyetemi ifjúság október hatodik gyásznapja

Dr Csilléri András az aradi Tizenhárom példaadásáról — Batta János DEI elnök: Amíg hivatástudat él a magyarságban addig élni fog.

A debreceni egyetemi ifjúság kegyeletos érzésekkel áldozott az aradi vértanuk emlékének. A gyásznapot október 6-án az egyetem díszudvarán volt. Megjelent az ünnepélyen viléz Farakas Ferenc altábornagy, hadtestparancsnok, gróf Markovits Árpád vezérkari ezredes, vezérkari főnök kíséretében. Ott volt Rásó István alispán a megye, dr Balogh Sándor főjegyző a város képviselőtársaságának.

Megelőzőleg Szenes László lelképásztor az egyetemi templomban rövid áhítatot tartott.

A gyásznapot megelőzően a Kollégiumi Kántus Szigethy Gyula vezényletével a Himnusz énekelte el igen szépen.

Az ünnepi beszédet dr Csilléri András egyt. tanár, a DEI tanár-elnöke tartotta:

— Az aradi tizenhárom vértanú emlékének megünneplésére gyűltünk ma itt egybe, hogy dicsőséges halálukból, példamutató önfeláldozásukból erőt merítsünk — mondta bevezetőül.

Nekünk, magyaroknak mindig szükségünk van arra, hogy a történelem lapjait forgassuk és ne csak a dicsőséges győzelmekről, de a szomorú bukásokról is tudomást szerezzünk. Nekünk mindig emlékeznünk kell a multira, hogy sohasse felejtsük, mert a felejtés ránk nézve a halált jelenti. Az a nemzet, amely dicső elődeinek eszébe nem tartja, nem bír meg, nem számítson sohasem mások megbecsülésére.

— Lelkes magyar ifjak! A dicső elődök példamutató cselekedetei vezessenek benneteket az élet útjain át. Jegyezzétek meg magatoknak, hogy csak az a nemzet pusztul, amely elni nem akar.

Október 6-át jelentőségét méltatta ezután dr Csilléri András.

— Amikor mi a tíz korokban levő diákok voltunk, csak csendben titokban ünneplhattunk, s a hadsereg tagjainak, még a magyar honvédségnek is tilos volt az ünnepélyeken való részvétel.

Az osztrák birodalmi gondolat istápolói még mindig remegtek a szabadságharc emlékeitől. Sok kiváló magyar tisztnek szegtek karrierjét, ha hazafias érzését bátran megvallotta. A hatóságok is inkább elnézéssel voltak az ünnepi iránt és csak az egyetemi, a főiskolai ifjúság merete bátran, kegyelettel megvallani hűségét és tiszteletét a vértanuk emléke iránt.

Dr Csilléri András az október 4-i események légkörét, történelmi háttérét is vázolta, kiemelve öseinknek hősségét, szabadsághoz való törhetetlen ragaszkodását a végül áldozathozatalát.

— A 13 vértanú közül hat régi magyar családok szülötte, ötnek többségét nemzetiségű vidéken ringatták, kettő pedig osztrák német származású, idegen föld fia volt — folytatta.

Csodálatos a magyar föld átalakító ereje, amely ilyen hőseket tudott teremteni, nem magyarokból magyar hazafiakat formálni, akik idegen származásuk ellenére életüket áldozták a magyar hazáért.

Tehát nem a név, hanem a lélek, az érzés, a gondolkodás és az ebből fakadó cselekedet adja meg az igaz magyarságunk értékét.

— Lelki szemem előtt meglevenedik egy kép. Régi olajnyomat, amelyet nagyapám házában láttam. Címe: Az aradi 13 a vesztőhelyen. De most nem a bátor hőseket, nem a megkínzott és kiszívott katonákat látom, hanem a szomorú kivégzési négyesegben a vértanuk mellett álló, Krisztus igéit hirdető és szolgáló keresztényen papjainkat, akik elkísérték őket, hogy keresztényen hitünk vizsgálati szavával erősítsék meg a halálba készülők lelkét. Látom a minorita atyák mellett a református nagytiszteletű urat, és a görögkeleti plébánost. Kell-e ennel lélekemelőbb keresztényen egyet? Ime, ha a halál kapujában találkozhatunk, miért kell az életben egymással szemben állnunk? Ha a halálba egygő leszünk, az életben is mint Krisztus követői, hűséges katonái egyet kell értenünk.

— A debreceni egyetemi ifjúság a DEI a mai napra lép elő-

ször hivatalosan az Alma mater falai között a nyilvánosság elé és tiszteltetelmű, hogy ennek első megnyilatkozását is a nagy idők alakjai iránt megnyilvánuló kegyeletnek szenteli. Célotok a magyar egyesítés diákmozgalom, amely a magyar nép széles rétegeivel való lelki közösséget, a megértés sóvárogja. Az aradi 13 legyen előttek hazaszeretében, bátorságban, kitartásban, hősiességben, önfeláldozásban, s főleg összetartásban is igazi példák. Ha a magyar nép összetart, előbb-utóbb diadalmaskodik minden akadályon.

Dr Csilléri András nagyhatású beszéde után — melyet nagy tapsaj kísért az ünnepelő közönség — Nagy János joghallgató nagyszerű technikával, mely átérzéssel adta elő Reményik: „A hóg lehet” című költeményét.

Batta János joghallgató, a DEI elnöke mondott zárószavakat:

— A feltámadt magyarság újlag bebizonyította — mon-

A katolikus püspöki kar őszi konferenciája

Október utolsó vasárnapján országos ajátosság lesz az igazságos békeért

A magyarországi latin és keleti szertartású római katolikus püspöki kar folyó hó 6-án, szerdán tartotta szokásos őszi konferenciáját a budavári hercegprímási palotában.

A tanácskozást a hercegprímás nyitotta meg. A püspöki kar ragaszkodással emlékezett meg a Kormányzó Ur 75 éves születésnapjáról. Megválasztotta az Actio Catholica ügyvezető elnökét Czupik Gyula egri érsek személyében. Kijelölte a Szent Imre Internátus Egyesület püspök-védnökét: báró Apor Vilmos győri püspököt. Megtár-

gyalta a püspöki kar a papság néhány felvetett időszerű kérdését, örömmel vette tudomásul Boldog Margit szentéavatási ügyének jelenlegi állását. Határozatot hozott a népiszkolák heti és nyolcadik osztályának hittananyagáról, az Actio Catholica egyházmegyei vezetőségeinek megújításáról, néhány iskolai és több hitéletet érintő kérdéssel. Elrendelte a püspöki kar, hogy október utolsó vasárnapján mindenütt ajátosság tartassék a Boldogság Szűz tiszteletére az igazságos békeért.

Emlékezés Isaák Imrére

A halál aránylag fiatalon vagy jobban meghatározva a férfiaknak abban az idejében vette ki az éleik sorából, amikor rá még sok feladat megoldása várt. Ezt mondjuk mi, akik tovább küzdünk ezzel a gyarló testtel, melynek értéke nagyon alacsonyra szállott. Nálam fiatalabb volt, nem egy iskolába jártunk, fiatal diákeveiről nem beszélhetek, többet arról az időről, amikor összeismerkedtünk, összelekedtünk és küzdöttünk a magyar sorsban nem magunkért, nem is gyülekeztünk, hanem a néhai Szlovénia és Ruszinszko magyarjait, azokat, akik vállalták a magyarság szenvedő sorsát a cseh uralom alatt. Ő akkor vaján (Ung megye) énekesei (Ugoeca m.) lelképásztorok voltak. Ungváron és később anynyi sok más helyen találkoztunk. Jártuk a magyar élele útját, keresve, ki áll abba a táborba, amelyik nem fél és nem alkuszik, mert magyar. Nem emlétek neveket, mert rola akakok írni itt Debrecenben, ahova eljött akkor is, amikor én a kiutatisítás révén ide kerültem s neki minden lépését figyeltek.

Feljegyzem: itt találkoztunk az egyházi hivatal folyosóján. Megcsókoltuk egymást. Ezt látva egy erre valósi kollégánk, szinte rémülettel jegyezte meg: „Sni ezek csókolják egymást.”

Abban a csókban nem volt tetetés, két küzdő magyar szív fejtette ki magyar érzelmeit. Ebben az évben hall meg a viski, most pedig técsői magyar pap. Arra így hívják a református papokat. Mindkettő, Visk és Técső, a magyarság erős bástyája. Szokásaik, kedvük, öltözködésük, munkaszereztékük magyar. Legutóbb, amikor Técsőn meglátogattam, mint eszperse a máramaros-ugocsei egyházmegyenek, éppoly egyszerűen és természetesen ölelt meg, mint 20 évvel ezelőtt. Pedig azóta sok minden történt.

Elmentem egyszer hozzá Ung-

DEBRECZEN 3 OLDAL 1943 X. 8.

dotta többek között — mint már a történelem folyamán annyiszor hogy ez a nép nem halhat meg, ezzel a néppel a jó Istennek célja van. A magyarságnak igen s hivatása, küldetése van a Kárpátok medencéjében.

— Ma újra igen nehéz idők élni nemzetünk. Fenet hogy történelmünk legsúlyosabb megpróbáltatása előtt állunk. Lehet hogy a nemzet halál sötét árnyéka fenyeget be minket, mert már annyiszor. Egy szomorú egészen bizonyos Történelmünk báru fel fogunk támadni és élni fogunk, — akár tetszik ez másoknak, akár nem. Mert hivatásunkat még nem fejeztük be, szükség van még ránk ezen a földön. És amíg ez a hivatástudat él a magyarságban, addig él a magyarság is.

— Erre tanít engem és ezt mondja nekem október hatodika. Ezt mondja minden magyarnak, és aki nem kishitű, az hisz ebben. Mint ahogy hiszek én is és hisz az egész magyar ifjúság, mert enélkül a hit nélkül nem ér semmit az életünk.

A szép ünnepély végén a Kollégiumi Kántus a Szózatot énekelte el.

Néhány angolszász repülőgép szerdán este átrepült a délnyugati magyar határsávon

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Október 6-án 21 óra 24 perckor néhány angolszász repülőgép a délnyugati határsávba berepült, majd onnan déli irányba haladva 22 óra 15 perckor légtérünket elhagyta.

A pápa rádiósürgönyt küldött a Katolikus Nagygyűlésnek

A XXXI. Országos Katolikus Nagygyűlés szerdán este ünnepélyes Te Deummal véget ért. Petery József váci püspök végezte a szertartást. P. Badalik Bertalan domonkosrendi tartományfőnök szentbeszédében hangzott: A nagygyűlés a jövőket építő munkát hirdette, a munkának kötelességét, a belőle származó jogokat, amelyek minden munkát, szellemi és fizikai egyaránt, megilletnek.

XII. Pius pápa tudomást szerezve a nagygyűlésről, valamint arról a mélyszégyes hódolatáról és gyermeki ragaszkodásáról, amely

a megnyitó és a többi ülésen is sokszor és lelkesen jutott kifejezésre, a vatikáni államból a bíbornok államtitkár útján az alábbi rádiósürgönyt küldte, amely azonban csak a záróülés után érkezett meg:

„Nagygyűlések programját, mely a katolikus egyház tanítása szerint fogantatandó szertartásról, igazságról és munkáról szól, a Szentséges Atya nagyon helyesen, tőle a magyar nemzet részére sok jót vár és a nagygyűlés összes tagjaira apostoli áldását küldi. Maglione bíboros.”

Motorkerékpárszerencsétlenség, két halott

Egy fiatal úrléány az útmenti kórháznak vezette a gépet

Budapest, okt. 7. Megdöbbentő szerencsétlenség történt a szentendrei országúton. Horex motorkerékpárján haladt Tahitofalu felé ifj. Sorg Antal ép. váll. 17 éves fia: legifjabb Sorg Antal, valamint Daniel Assunta, Be ne József titkos tanácsosnak, a Hungária Műtrágyagyár elnökének unokája.

Tahitofalu táján a fiatal úrléány vette át a motorkerékpár vezetését és eddig ismeretlen módon nekivezette a motorkerékpárt az útmenti kórháznak.

Mindkét utas lezuhant a úrról. A szerencsétlen leány súlyosan halt.

Egy arrahaladó motorkerékpáros értesítette a tragédiáról a fiú szüleit, akik azonnal gépkocsiba szálltak és a helyszínrerobogtak, majd gyermeküket betették az autóbá és be akarták vinni a szentendrei kórházba, de még mielőtt orvosi beavatkozásra kerülhetett volna sor, legifjabb Sorg Antal is meghalt.

A kormány tagjai megkoszorúzták Baththyány Lajos, Gömbös Gyula és Teleki Pál sírját

Budapest, okt. 7. A magyar kormány tagjai a nemzeti gyásznap alkalmából megkoszorúzták vitéz jakfai Gömbös Gyula, gróf Baththyány Lajos és gróf Teleki Pál sírját.

A kormány tagjait Thurányszky László, bárcziházi Barczy István, Homonnay Tivadar és Németh József altábornagy hadtestparancsnok fogadták. Kállay Miklós miniszterelnök 10 orakor érkezett meg s a kormány tagjaival Gömbös Gyula síremléke elé vonult.

A koszorú elhelyezése után Kállay Miklós és a kormány tagjai néhányperces néma kegyelettel áldoztak Gömbös Gyula emlékének.

A kormány tagjai s a megjelent előkelőségek ezután gróf Baththyány Lajosnak, a mártírhaltalt hál első magyar felelős miniszterelnöknek sírboltjához vonultak.

A kormánytagok egyszerűségében megkapó megemlékezésén gróf Teleki Pál tragikusan elhunyt miniszterelnök sírjánál ért véget.

A Hév. az alkalmazottainak beszerzési segélyt folyósított

Köszmert tény, hogy az élet megráglulása legjobban a fixfizetéseket sújtja. Eppen ez az oka annak, hogy a nagy vállalatok és intézmények arra törekednek, könnyítsék alkalmazottaik megélhetését.

Ilyen gesztusa volt a Debreceni Helyi Vasút igazgatóságának, amikor a tisztviselőit, alkalmazottait és munkásait az idén is — és már most — beszerzési segélyben részesítette. A ötlen alkalmazottak a főtisztviselők 50 százalékát, a nősek a 75 százalékát kapták.

Mivel pedig a szociális gondoskodás nemcsak arra szorítkozik, hogy egy kis beszerzési segítséget nyújtson pénzben, ezért a HEV igazgatósága gondoskodott róla, hogy jómínőségű burgonyához jutassa alkalmazottait és a beszerzési segélyt így természetben is átvehették.

A segély folyósítása már megtörtént.

Dániában megszüntették az ostromállapotot

Kopenhága, okt. 7. A Dániában kihirdetett katonai ostromállapot október 6-i hatállyal feloldották. Az ostromállapot feloldása után is érvényben maradnak egyes tiltó rendelkezések, így egyebek között a sztrájk és gyűléstiltalom, az épületek és ingatlanok igénybevételéről szóló rendelet, valamint a név védőerő egyenruhájának nyilvános viselését tiltó intézkedés. Ezek az intézkedések mindaddig továbbra is érvényben maradnak, amíg visszavonásukat ki nem hirdetik.

A katonai ostromállapot megszüntetésével egyidejűleg bir szerint feloldják az éjszakai közlekedési tilalmat is. A rendőri zárórát 22 óra 45 percben állapították meg. Reggel 6 óra és est 23 óra között a megengedett méretekben gyűléseket is lehet tartani. A közúti villamos ismét, a régi menetrend szerint közlekedik.

Üzenetek a frontról

Vipera Gyula tizedes a K. 877 tábori postaszámraól üzeni a magyar lányoknak, hogy keressék fel leveleikkel, mert nagyon boldog, ha otthonról hírt kap. Szívességüket előre is köszöni.

Verebi Antal szakaszvezető a P. 939 tábori postaszámraól üzeni Debrecenbe és Komáromba menyasszonyának, szüleinek és ismerőseinek, hogy nagyon jól van, s egészséges. Szeretettel csókolja, üdvözli őket.

Grünmann Sándor honvéd az F. 708 tábori postaszámraól üzeni Debrecenben lakó feleségének, fiának és összes ismerőseinek, hogy semmi baja sincs, egészséges. Kéri az otthoniakat, sokat írjanak. Szerető csókjaikat küldi.

Bortermelők figyelmébe!

Minden mennyiségű bort, mustot megvásárolók a legmagasabb napi áron. — Beszállításhoz hordót adok.

Pótor László
bortermelő.
Debrecen, Hatvan-u. 35.

Pénteken este: Cigányszerlem B) bérlet.
Szombaton délután: Egy nap a világ. Fülleres helyérek.
Szombaton este: Cigányszerlem. C) bérlet.
Vasárnap délután és este: Cigányszerlem. Bérletszűnet.
Hétfőn este: Zenebohócok. Munkáseledés.
Kedden este: Zenebohócok. — Munkáseledés.
A Csokonai Színház esti előadása október 8-ikától kezdve, az elsőfőtűre tekintettel fél 7-kor kezdődnek.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR
LEHÁR gyönyörű muzsikájú operettje a „Cigányszerlem” kerül felújításra ma este Dalmady Gézával, Németh Ilonkával, Deési Jenővel, Szabó Samuval, Jurik Icával, Turcsi Gittával, Fászkerti Máriával Csengeri Aladárral a főszerepben, Jóni szerepét felváltva játssza Hajdú Péter és Oláh György, a két szép hangú, kitűnően játszó fiatal tehetség.

VERSÉNYI IDA, a kolozsvári Nemzeti Színház kitűnő művésznője Debrecenbe hazajött néhány napos debreceni látogatásra és felkereste a színháznál a társulat „kolozsvári” tagjait.

Október 18-án lesz a Zenekedvelők Köre I. bérleti hangversenye

Közreműködnek Noiret Irén dalénekeső, Horváth János hegedűművész és vitéz Pongrácz István zongoraművész

Mindhárom művész hazánk gyermeke, akik Németországban élnek és a német hadsereg kívánságversenyeinek állandó szereplői.

A Zenekedvelők Köre hangversenyét a Német Tudományos Intézet támogatásával rendezi a hadiársvé és hadigondozottak javára.

A hangverseny pontban 7 órakor kezdődik.

Tagsági igazolványok átvehetőek a zeneiskola titkári hivatalában délelőtt 12—1-ig, melynek felmutatása mellett a jegyek a Bertók-féle könyvkereskedésben válthatók ki délelőtt 11—1-ig.

Kérjük tagjainkat, hogy jegyeiket október 10-ig okvetlen váltsák ki, ezen időpontot túl a jegyeiket nem tartjuk fent.

Tanári kinevezések

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Ember Ernő okleveles középiskolai ref. gimnáziumi rendes tanárt a debreceni m. kir. középiskolai tanárképző intézet gyakorló gimnáziumához állami gimnáziumi helyettes tanárrá kinevezte.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Sárközy Andor okleveles középiskolai ref. gimnáziumi rendes tanárt, a debreceni állami gimnáziumhoz helyettes-tanárrá kinevezte.

Ankara, október 7. Jelentés érkezett, hogy a német csapatok elfoglalták Leros szigetét, a Samosz-szigetén harcok folynak.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25-45. Igazgató: B. Ungar István
Előadások d. u. fél 4, este fél 7-kor

Pénteken fél 7 órakor, B) bérletben és a következő napokon

CIGÁNY-SZERELM

LEHÁR gyönyörű zenéjű nagyoperettje új beállításban!

Koalíciós horvát kormányalakulás előtt

Zágráb, okt. 7. (MTI) A horvát hírügynökség jelenti, hogy kedden délután az usztasa főhadiszálláson nagyjelentőségű tanácskozások folytak. E kormánypolitikai megbeszéléseken résztvettek az összes doglavnikok, a miniszterelnök és a kormány tagjai, az államtanács Puk pecsétörrel az élen, Dosen, a Sabor elnöke és még többen a legfelsőbb államtisztviselők sorából. Négy óra tájban a tanácskozók lelkes ünneplése közepezték a Poglavnik személyesen is megjelent.

A Poglavnik nagyszabású beszédet mondott és ismertette törekvéseit, amely szerint az állam felépítésénél és megvédésénél igyekezett a még távol álló értékes elemeket a közös munkára bírni. A Poglavnik körvonalazta ama törekvéseinek eredményét, majd újból kidomorította az usztasaozgalom jelentőségét és lefektette azokat az irányelveket, amelyek egy harmonikus államigazgatás alapját képezik az usztasaozgalom értelmében.

Dr Bodnár János professzor a dohányzással kapcsolatos rendkívül érdekes kutatásokat végzett

Nagyon kevés azoknak az embereknek a száma, akik többé-kevésbé erősen ne dohányoznának. Eppen azért úgy szólnak mindenkit — a nem dohányzókat is — érdekelnek azok a mélyreható tudományos kutatások, amelyeket a Debreceni Tiszta István Tudományegyetem Orvos Vegytani Intézetében folytatnak. Mint ismeretes, ez az intézet dr. Bodnár János egyetemi professzor rektor vezetésével áll, kiváló tudósok a munkatársai: dr. Straub János egyetemi int. tanár, dr. Tankó Béla és dr. Szép Ödön egyetemi m. tanárok, dr. Porcsalmy Ilona és dr. Benőcs Ilona asszisztensek, Szabó Sándor, Hegedűs András, Grusz Éva, Parádý Zoltán intézeti gyakornokok, akiket kívül egész sereg kiváló doktorandusz dolgozik a tudományfejlesztés érdekében. Természetesen a Vegytani Intézet működése több részre oszlik. Most csak azzal a nagyon érdekes kutató, munkával foglalkozunk, mely a dohánykémia területén áll. Ennek gyakorlati vonatkozásait alig kell hangsúlyozni. A dohánykutatás érdekességeiről dr. Bodnár János rektor professzor a következőket mondta:

— A zöld dohány kémiai összetételében a szárítás fermentálás alatt mélyreható változások állanak elő. Először mi állapítottuk meg, hogy a dohány hidrogénkoncentrációja a szárítás alatt csökken, a fermentálás alatt pedig emelkedik. Ebből savtermészetű anyagok keletkezésére lehet következtetni. A fermentálás alatt kisebb-nagyobb mértékben csökken a nikotin-tartalom. Ennek hatóköre a nézve bebizonyítottuk, hogy ez nem bakteriumok idézik elő, s a fermentáláskor kémiailag sem bomlik el a nikotin, hanem a fermentáló dohányban előálló magasabb homerséklet hatására a dohány szabad nikotinja egyszerűen eltűnik.

— Gyakorlati szempontból különös fontossággal bír a dohány minősége és kémiai összetétele közötti összefüggés megállapítása. E fontos kérdés tanulmányozásához először is az szükséges, hogy minél több dohánymintát részletes kémiai összetételét ismerjük. Elsők voltak, akik a dohánykezelések céljaira mikromódszereket dolgoztunk ki, amelyek úgy egyszerűsége, mint gyorsasága tekintetében feltehetően a mikromódszereknek, emellett sokkal olcsóbbak, sok vegyszert, üzemanyagot lehet velük megtakarítani s a gyakorlati követelmények teljesen kielégítő pontossággal lehet velük dolgozni. Ilyen mikromódszereink vannak többek között a dohánynikotin, a dohányhamu és füstlúgoság meghatározására.

— A dohány jó vagy rossz éghetőségére, ami igen fontos minőségbeli tényező, vizsgálataink szerint mintegy 90 százalékos

valószínűséggel lehet a dohány hamulúgoságából következtetni. A dohány minőségének kémiai alapon történő megítéléséről mint igen fontos tényező jön figyelembe a dohányfüst lúgosága is, ahol egy számadattal a dohányt különféle alkotórészeinek a viszonya nyer kifejezést. Megállapítottuk, hogy a magyar trafikdohányok és cigaretták füstlúgosága fordítva arányos a minőséggel. A jobb minőségű gyártmányok füstje tartalmazza a legtöbb savtermészetű anyagot.

— A dohányfüstben jelenlevő sokféle anyag közül elsősorban a füst nikotintartalmát fontos. Megállapítottuk, hogy ha folytonos szívással égetjük el a cigarettát, a dohány nikotinja 100 százalékban is átmehet a füstbe. — Ezt a megállapításunkat több külföldi kutató támadta, újabban azonban elismerik annak helytállóságát. Ha a cigarettát magára hagyva égetjük el, a dohánynikotinnak 70—78 százalékát találjuk meg a füstben, a hiányzó mennyiség elég, vagy elbomlik. A dohány elégetésének egy harmadik módja, amikor szaggatottan történik az égés, vagyis úgy ég el a cigarettát, mint a dohányzásokor. Ebben az esetben, mint az előre várható volt, az előbb említett százalékszámok közé eső eredményt kaptunk, vagyis a dohány nikotinjának 82—93 százaléka ment át a füstbe.

— Mindezeknek az ismerete igen fontos abból a szempontból, hogy a dohányzástól beszivelt füsttel mennyi nikotin kerülhet a szervezetbe. Azt is megállapítottuk, hogy a mellreszívás nélküli cigarettázáskor a füstben foglalt nikotinnak átlagban 50 százalékát, mellreszíváskor pedig átlagban 100 százalékát tartja vissza a szervezet, vagyis ilyenkor a visszafújt füstben alig van már nikotin. Ilyen módon kiszámítható, hogy egy erős dohányos ember a beszivelt füsttel naponta 200 milligramm vagy még több nikotint tart vissza a szervezetében, ami igen nagy mennyiség, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a szakirodalom szerint a nikotin halálos adagja 40 milligramm. Felmerült itt az a kérdés, mi történik a szervezetben a visszafújt nikotinnal? Kísérleteink az uralkodó felfogással szemben azt bizonyítják, hogy a dohányzástól visszamaradó nikotinnak csak elenyésző részét a szervezet felvételével. A nikotinnak nagy része tehát a szervezet kellen, hogy megerősítse és ez a folyamat nagy valószínűséggel a májban játszódik le. A nikotin ártalom szempontjából mindenesetre nagyon fontos volna ismerni, hogy a dohányzásokor a vérbe kerülő nikotin mennyi idő múlva tűnik el, mert ebből az adatból következtetni lehetne a szervezet nikotin-méregtelenít-

ő képességének nagyságára, ami egyének szerint tag határok között ingadozhatik. Ilyen módon aztán gondolni lehet arra, hogy a vér nikotintartalmának ismerete alapján az orvos jól előre figyelmeztetheti majd a beteget, hogy a dohányzást mérsékelje, vagy teljesen hagyjon fel vele. A vérnikotin meghatározásánál rendkívül kis nikotinnemnyiségről van szó, ami nagy nehézségeket jelent és erre vezethető vissza, hogy olyan nikroeljárás, amellyel vérben lehetne a nikotint meghatározni, nem ismerünk. Részünkről ilyen módszer kidolgozásával már régóta foglalkozunk, s reméljük, hogy majd pozitív eredményről számolhatunk be.

— A dohányzás káros hatását a cigaretta szopókájába vagy a szipkába helyezett nikotinfogó anyagokkal igyekeznek ellensúlyozni. Megvizsgáltuk az e célra árusított szűrők nikotinvisszatartó képességét és megállapítottuk, hogy azok túlnyomórésztben nem felelnek meg a követelményeknek, amely szűrők pedig több nikotint nyelnek el, ott a füst sokat veszít szőlő és aromájából.

Az emberi szem titkai

Az emberi test egyes részei között ha „társadalmi rangot” lehetne megállapítani, kétségtelen, hogy a szem igen előkelő helyet foglal el. Nemcsak azért, mert rendkívül érzékeny műszer, sőt azért sem mert a legtöbb költő a világ legszebb szempárjáról, énekelget, hanem főként amiatt, mert a szemmel és a szemem keresztül az emberi akaratérő igen érdekes csodái jönnek létre.

Maga a látás életünk egyik legfontosabb funkciója. A szem finom felelítésű és igen érzékeny működésű. Maga a természet kevésbé materiális szerepet szánt testi életünkben a szemnek, mint a többi érzékszervnek. Nemcsak a külső, durva világot érzékelteti, hanem hozzásegít a belső, finomabb világ megismeréséhez is. Edgar Poe azt írja, „a szem a lélek ablaka”. A hozzáértő kiolvashatja a szem tulajdonságának gondolatait és megállapíthatja érzelmeinek általános irányát. Az agy és sziv felfogadhatatlan némaságában rejtőző titkokat a szem akaratlanul is leleplezheti. Az ember jellemét és értelmét legkönnyebben a szemem keresztül lehet megítélni. Ezt már a régiek is tudták.

Buffon, az éles megfigyelésű és gondolkodású francia természettudós már a tizenharmadik században azt írta, hogy titkos modulataink képei elsősorban a szemem rajzolódnak ki. A szem minden más szervünknél szorosabban tartozik a lélekhez. Látásulog lélek minden rezdülése befolyásolja és a szem valamennyiből kivessi a részét. Egész erejével megjelenti a lelket, úgyhogy tüzet, tevékenységét más lélekbe is át tudja araszítani. A szem befogadja az érzelmi melegét és a gondolat értelmét.

Igen érdekes beismerést tett Lord Leverhulme, gazdag iparmágnás, aki a maga korában a világ legjelentősebb ipari vállalkozásának auro volt. Ezt mondta: „Állást kereső jelentkezőknél figyelmemet legelőször is a szemre fordítottam.”

Nyilvánvaló tehát, hogy az emberi szellem a látóidegen át a szembe vetíti a maga energiáját. Az emberi szemnek határozott kisugárzása van. Ezt a tudomány is bizonyítja. Ezekről a sugarakról írt Montandon Az emberi kisugárzások című művében. Jounet gyakorlati téren adott bizonyítékokat a szem hatóenergiájáról. Lengésbe hozta egy zoomagnetometer tujét anélkül, hogy más hatóerőt alkalmazott volna, mint az emberi akaratot, mely kizárólag a szemem keresztül hatott a türe. „Meg-

toltuk, hogy azok túlnyomórésztben nem felelnek meg a követelményeknek, amely szűrők pedig több nikotint nyelnek el, ott a füst sokat veszít szőlő és aromájából.

— A nyersnikotinnal történő mérgezési esetekben az elhaltak hullarészében lévő nikotin meghatározására kvantitatív eljárást dolgoztunk ki, ami azért bír jelentőséggel, mert megelőzőleg csak kvalitatív irányban történtek vizsgálatok.

Természetesen önként fellépett egy régebbi probléma: a rák.

— Sokat foglalkoztunk a dohányzás és a rák viszonyával. Rámutatunk arra, hogy a Roffo-féle pozitív állatkísérletek még nem bizonyítanak a dohányzás rákot előidéző tulajdonságát illetően. A kérdés eldöntése szempontjából igen fontos a statisztikai adatok gyűjtése a mi részünkről folyamatosan van.

próbáltam a tü lengését határozott irányba terelni úgy, hogy kezemet leengedtem és csak a szememet szögeztem a türe. — mondta a kiváló tudós. Tehát sikerült kizárólag szemsugarakkal az agyagtartályba helyezett réztűt mozgásba hozni. A tudomány ismer olyan elktroszkópot is, mely az emberi tekintetből kisugárzó energiát megméri. A selyemfonalra függesztett valódi aranygyűrű is kileng a szem hatására.

Rendkívül érdekes kísérletet végzett a Királyi Sebészársaság egyik tagja, Russ az oxfordi szemkongresszuson, ahol bemutatott egy elktromagnetikus szerkezetet. Ennek főjellegzetesége egy ércszerkezetben selyemfonalon függő finom rézdrót volt. Ha a készülék kis ablakrészen emberi szem benézett és huzamosabb ideig tekintetét rögzítette a huzalra, ez mozgásnak indult, még pedig a szemtől távolodó irányban. Ha a tekintet a túlsó végét érte, akkor ellenkező irányban mozdult ki.

Érzékeny emberek érzik is a szem magnetikus áram kisugárzását. Közönséges jelenség, ha az ember valakinek hátulról a nyakára, vagy vállára rögzíti tekintetét, az illető önkéntelenül visszafordul. A szemem rejtőző erőt különösen a nők ismerik és — gyakorlatban használják is — uralmváguk kielégítésénél. A történelem számos nőt ismer, akik a szemükkel hódították meg a férfiakat. A régi időkben Salome hódította meg így Herodes királyt és így igazta le Kleopatrá Antionust. A modern korban Greta Garbo hódított meg a szemével milliókat.

Napoleonról jegyezték fel, hogy hogy tekintete szilárd és mozdulatlan volt. Heine írta róla, amikor Napoleon didalmanus bevonult Düsseldorfba: „Kutató tekintetében van valami különleges és megmagyarázhatatlan, ami még a direktóriumra is hatással volt, — itélde meg, vajjon nem tudna-e egy asszonyt megfélemlíteni.”

De maga Napoleon is megmondta: „Ritkán húztam ki kardomat, csataimat szememmel, nem pedig fegyvereimmel nyertem meg.”

Ime, mit mondott a Bibliában Jézus a szemről: „A test lámpása a szem. Ha azért a te szemed tiszta, akkor a te egész tested világos lesz.”

800 halott Bolognában

Chiasso, október 7. (Bud. Tud.) Edigi megállapítás szerint a szeptember 25-én Bologna ellen intézett angol-szász légitámadásnak nyolcszáz halálos áldozata volt.

Bűnügyi hírek Romániából

Bukarest, okt. 7. Hivatalos közlés szerint a bukaresti közléletési üzem pénztárosát 15 millió 150 lei elikkasztása miatt, amely összeg a társaság vagyonának 90 százaléka volt, haditörvényszék elé állították.

Konstanzban hat gimnázistából álló betörőbandát tett ártalmatlanná a rendőrség. A fiatalok bűnözők többek között egy kereskedőt is kifosztottak, akitől 1.600.000 leit székényoltak.

A P O L L O
filmszínház
Előadások: ¼4, ¼6 és ¼8 órakor.
Féltékenység
Szereplői: Somlay A., Tolnay K., Lányi M., Nagy I. és Vaszyar P.
Ez a film a legnemesebb tendenciával készül magyar film

HUNGARIA
filmszínház
Szerencsés flótás
Főszereplők: Tolnay, Szilassy, Latabár Bilicsi, Mihályi, Makláry.
Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g ó
Debrecenben ma 5 és 7 órakor először a szerelem, az izgalom, a véres cselszövések, a szenvedélyek filmje:
Borgia Lukrécia
Fősz.: Isa Pola, Carlo Ninchi, Pazar kiállítáú olasz olasz világfilm!

Háromévi fegyházra ítélte a debreceni törvényszék id. Juhász Jakabot a balmazújvárosi gyilkossággal kapcsolatos sertéslopások miatt

Juhász Jánost kétévi, Ifj. Juhász Jakabot másfélévi börtönre, id. Juhász Jakabné orgazdaság büntette miatt héthónapi börtönre ítélte a bíróság

Érdekes bűnügyben tartotta meg harmadik folytatásos főtárgyalását a debreceni törvényszék Fővenyessy-tanácsa. A döbbenetes kegyetlenséggel elkövetett balmazújvárosi gyilkossággal kapcsolatos sertéslopások ügyét tárgyalta, azt a bűnügyet, mely voltaképpen a Lajter Imrén elkövetett véres gyilkosságát kirobantotta. Ugyanis a sertéslopásokkal szerzett pénzen való osztzkodás és sérelmek éretek meg az a tettet, hogy id. Juhász Jakab és fia, a bűnért a honvédtörvényszék által halálra ítélt és ki is vezetett Juhász József, Lajter Imrén leütötték. egy szűk gödörbe elevenen betaposták és eltemették.

Id. Juhász Jakab, akinek a debreceni rögnítelő bíróság által hozott halálos ítéletét kegyelemből 15 évi fegyházra változtatták át, először július 16-17-én kénapos tárgyaláson, majd szeptember 17-én folytatásos főtárgyaláson állott már a sertéslopások ügyében a bíróság előtt. Rajta kívül fiait: Ifj. Juhász Jakab 26 éves balmazújvárosi gulyást, Juhász János 21 éves balmazújvárosi kondást, Kiss János 27 éves hajdúszoboszlói kondást vádolta az ügyesség lopás büntetével, azonkívül hét személyt részben bűnszegédi bűnrészességgel, részben orgazdasággal. Utóbbi vádlottak sorában volt id. Juhász Jakabné is.

Az 1940 tavaszától 1943 márciusáig sorozatosan elkövetett sertéslopásoknak 27 károsultja van. köztük Eszenyi Józsefné, Debreceni Várpénztár Rt., dr. Riekl László, Vásáry gazdaság, Balogh Sándor, Gyulahalmai Bég gazdaság, Baál Vilmos, gróf Semsey uradalom, Nagy István, Pinter László, Fischer Rezső, Kiss István, Sipos Lajos, Ferge József, Szegedi István, K. Szabó Márton, Molnár Ferenc, Gacsó Sándor, Faluhelyi György, Szűcs Imre, M. Kovács Pál, Csibay Sándor, Botos Antal, Fegyveres Zoltán és mások. A vádirat szerint több mint 90 sertést loptak el tízezrekre rugó értékekben és azt hamis járulékkal értékesítették.

Az első tárgyalás meglepetése az volt, hogy id. Juhász Jakab, akit az ungvári fegyintézetből vezettek elő a tárgyalásra, tagadta a lopások nagyrészét. A tanácselnök kérdésére kijelentette, hogy a gyilkosság miatt kivégzett Jóska fia volt a lopások értelmi szerzője.

Ifj. Juhász Jakab bangoztatta, hogy ő egyáltalán nem loptott, az édesapja kerete meg, hogy vállalja magára a lopást, mert neki és Jóska bátyjának van elég baja már úgyis a gyilkosság miatt. Csak az apja kedvéért vállalta a bűncselekményt magára. Juhász János is csak részben tett beismerő vallomást. Elmondotta, hogy egyik alkalommal dr. Riekl László tanyájáról, amikor a cselédség aludni tért, kiengedték apjával együtt az ólhól a sertéseket és elhajtották 18-át belőle. Többet engedtek ki, de a többi szétzavarták, hogy ne legyen feltűnő a nagy csapat sertés. Baál Vilmos tanyájáról 14 sertést hajtottak el. Más lopásban nem volt benne. Id. Juhász Jakabné szintén tagadta, hogy tudott volna a lopásokról.

Kiss János, a negyedik vádlott, jóhiszeműségét bangoztatta. Nem tudott a lopásokról. Mint kondás mesterségéből kifolyólag segített ugyan a sertéseket elhajtani, azt azonban, hogy azok loptak voltak, nem tudta.

A tanúhallgatások során a védelem bizonyításkiegészítést kért, mert Kiss János kondást alvan lonások elkövetésével vádol-

ták a védő bejelentése szerint, melyeket nem követhetett el, tekintve, hogy a lopások idejében katona volt. A védelem indítványára ekkor a tárgyalást elnapolták. Az új tárgyaláson szeptember 15-én több tanút kihallgattak, majd a Kiss János ügyében beadott védői indítvány kapcsán megállapították, hogy illetékes helyről megérkezett válasz szerint tisztázást nyert ettől meddig teljesített szolgálatot Kiss János, azonban nem tűnt ki, hogy mikor és meddig volt szabadságon. Mint-hogy az alibi bizonyítás szempontjából ennek az adatnak döntő fontossága volt, a törvényszék új tárgyalást tűzött ki, melyet tegnap tartott meg a Fővenyessy-tanács.

A tegnapi tárgyaláson elsősorban ismertették Kiss János szabadságidejére vonatkozóan illetékes hely válaszáat. A szabadságára nézve nem tudtak pontos választ adni, mert ezt nem vezetik lajstromra. Kihallgatta azonban a törvényszék a vádlott édesanyját,

Ujra a DEAC csapata nyerte a kegyeleti váltófutó versenyt

Török Tibor mondott emlékbeszédet a 39-es bajtársak emléksorozatánál tartott kegyeleti ünnepélyen

Szerdán délelőtt az aradi tizenhárom vértanú és a világháborúban hősi halált halt hősök emlékére kegyeleti ünnepélyt rendezett a MASz keleti kerülete a 39-es hősök emlékművénél.

Az ünnepélyen ott laktunk a hadtestparancsnok úr személyes képviselőjét Ujlaky Jenő vezérőrnagyot, a volt 39-es bajtársak képviselőit Besztercebányai Klein László nyug. tisz. tábornokot, vitéz Lepes Győző ezredest, továbbá Kovács Danielt alvezéredes, városi levante parancsnokot, dr. Csiky Sándor városi tit. tanácsnokot és még sok előkelőséget városunk közéletéből.

A kegyeleti váltófutóverseny pontban fél 12 órakor indult a Nagyalomástról s a versenyben résztvevők háromnegyed 12-kor már együtt álltak a hősi emlékmű előtt. Itt a Himmusz hangjával vette kezdetét az ünnepély, melyen Török Tibor tanítóképző intézeti igazgató mondott lelkes beszédet.

Koszorút hozunk most erre a hősi emlékműre, a sárguló őszben, örökzöld koszorút, ügymond. Letesszük a világháború hőseinek emlékművére és azok teszik le, akik a mostani világháborúban élnek. Csodálatosan találkozik itt össze három kor-szak három nemzedéke. Három nemzedék, amelyek egymásnak adja a koszorút és lélekben itt találkozik a debreceni házi ezred, a 39. gyalogezred hősi emlékművénél.

Az aradi tizenhárom vértanúról és a háborúban hősi halált halt hősekről kegyeletes szavakkal emlékezett meg. Kijelentette, hogy az aradi tizenhárom a kötelesség és a hála örök időkre szóló példáját adta mindnyájunk számára. amíg csak magyar ember él a földön.

Hősöket és vértanúkat csak annak a nemzetnek ad a Teremtő, amely nemzetet céljai vannak és amely megtudja becsülni hőseit. Példának, erőnek, jelszónak, lobogónak adja az Isten. Legyünk fáradhatatlan gondozói, fényesítői a hősök, a vértanúk emlékének, legyünk hűséges stafétafutói a nemzet életének. Örizzük, vigyújk az örökzöld koszorút, hogy áttudjuk adni az utánunk jövőnek, a gyermekeinknek, mert az bizonyos, hogy csak a vértanúk és hősök óriás szellemé teheti halhatatlanná a nemzetet — fejezte be beszédét Török Tibor tanítóképző intézeti igazgató.

Az emlékbeszéd után Török Tibor igazgató elhelyezte a

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 X. S.

aki azt vallotta, hogy fia csak decemberben volt hét napig szabadságon, míg a terhére rótt lopás nyáron történt.

A perbeszédék elhangzása után a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza. Háromnegyedórás tanácskozás után Fővenyessy tanácselnök kihirdette az ítéletet. Id. Juhász Jakabot hatrendbeli lopás büntette, egyrendbeli lopás vétsége és egyrendbeli folytatásosan elkövetett orgazdaság büntetében mondotta ki bűnösnek és ezért háromévi fegyházat szabott ki rá. Ifj. Juhász Jakabot hétrendbeli lopás büntetében tettéstartéként mondotta ki bűnösnek és ezért másfélévi börtönrel sújtotta. Juhász Jánost ötrendbeli lopás büntette miatt kétévi fegyházra, id. Juhász Jakabné egyrendbeli folytatásosan elkövetett orgazdaság büntette miatt héthónapi börtönre, Kiss Jánost négyrendbeli lopás büntetében találta bűnösnek a bíróság és kétévi fegyházra. Antal Jánost egyrendbeli folytatásosan elkövetett orgazdaság büntetéstől nyolchónapi börtönre, Kerekes Gézántét közokirat-hamisítás vétsége miatt háromhavi fegyházra ítélte.

Az ítéleteket úgy a védők, mint a kir. ügyész megfellebbezte.

Egy anya naplójából

Írta: IGNÁCZ RÓZSA

Esti héttől nyolcig abbahagyom a munkát, kidobom a vendéget, kihúrom a telefont. Játsszunk a fiammal. Néha hamarabb szügd be hozzám. Még görcsösen markolom a tollat. Jélszemem az órán, öt perc alatt be kell fejezni, jön a fiú. De ő előbb tör be, diadalordítással. Kicsi arca ragyog. Kezében idomtalan papírszörnyeteg.

— Anyuka! Nézd, jeltaláltam!

— Még nem érek rá, várj egy cseppet szívbem!

Sebesen írok. Menteném a félbeszakadt mondatot.

— Egy léggömböt vitortlakkal!

— Most nem tudok odanézni, szívbem.

— Miért?

— Irok, kicsim, ilyenkor úgy se látok...

— Ha nem latsz, akkor hogy írsz?

— El vagyok merülve az írásba, — magyarázom egy cseppet idegesen, — de már rég nem írok egy szót sem. — Nézd, aki elmerülten dolgozik, az se lát, se hall.

Ertelmesen pislog kettőt, bigygyeszi a száját:

— Mintha aludnál?

Leleszem a tollat, engedelmesen megyek játszani s közben azt mondom felületesen:

— Olyanformán...

Másnap hallom, amint a fűdösözobában felkendezve meséli a lányuk:

— Tudod, anyuka éppen mély-

alomba merülve írt...
 Reggel duzzog.
 — Nem megyek Montessoriba, anyuka. Unom az óvodát.
 Ekesen magyarázom, hogy ott mennyi pajtása van, itthon egyedül lenne. Mennyi kedveset tanul. Hát a sok szép játék! Hogy rabeszélem, dupla vajás kenyeret igérek, azt tesszünk a kis fedetes uszonnakosárkába. Milyen öröm lesz azt az óvodában kibontani. Az egész öt dekal felkenem, — ígerem. Hasztalan.
 — Unom az óvodát! — mondja. — Csupa kis gyerek!
 Rossz pedagógus vagyok, bevallom. Néha kifogyok a türelmemből. Most is helytelen, jel-nőt jeleletem adok:
 — Hja szívbem, az élet unalmas néha! Sőt! — folytatom, de ezt már magamban.
 Csodálatos módon nyomban megnyugszik. Ezt nem erti, de hat ra. Az élet unalmas. Bolint, megcsokol s meggy engedelmesen.
 Harmadnap kimegy a könyhába. A szakácsnő dörmögve öblögeti a porcellánt. Tetszik neki, hogy az öreg haragszik. A szeme nevel.
 — Miért dörmög, Róza néni? — kérdi.
 — Unom a mosogatást, kicsikém! — morog Róza.
 — Hja, — feleli a fiú, — nincs mit tenni, Róza néni. Hát nem tudja, hogy az élet merő unalom?

A Kossuth-utcai templomot az Országos Műemlékvédő Bizottság védelmébe ajánlják

Egyházzrészi tanácsülés a Kossuth-utcai egyházrészben

Tanácsülést tartott a Kossuth-utcai egyházrész a régi Dóczy-intézetben, gazdag tárgysorozattal. A gyűlésen Baja Mihály lelkipásztor és Baskay Ferenc h. egyházzrészi gondnok elnökölt.

Baja Mihály lelkipásztor emlékedett imájával kezdődött a gyűlés, majd a lelkipásztor egyfelől időszaki jelentést adott, másfelől a jövő év belmissziói munkatervét terjesztette az egyházzrészi tanács elé. A munkaterv a belmissziói munka minden területére nézve tűz ki megvalósítandó feladatokat és célokat. A munkaterv az előző évekhez képest bővült a háborús helyzetből adódó munkaágakkal, így a hadbavonultak hozzátartozóinak, valamint az ONCSA által segélyezettek gondozásával, illetőleg látogatásával. Az új munkaágakon kívül természetesen folyik a vasárnapi iskola az iskolás gyermekek, lelkigondozás és vallás-erkölcsi oktatás a leventék között, valamint a bibliaköri munka az egyházzrészi három helyén.

Külön kiemelte Baja Mihály lelkipásztor a női kör munkáját, amely különösen sokat jelent a szegény iskolás gyermekek felruházása tekintetében. A munka ve-

zetését dr. Juhász Nagy Sándor és Péterffy Lászlóné úrasszonyok végzik már régóta nagy buzgalommal.

Beszámolt a lelkipásztor arról is, hogy az elmúlt nyár folyamán is igen sok előkelő vendég látogatta az országos hírvé Kossuth-utcai templomot. Meglátogatta Haranghy Jenő iparművészeti főiskolai tanár is, aki a templom festését annakidején tervezte és kivitelezte, az alkotó művész legnagyobb öröme a képek változatlan épségben vannak. A lelkipásztor annak a szándékának adott továbbá kifejezést, hogy az egyetemes konvent műemlék bizottsága útján az Országos Műemlékvédő Bizottsághoz kíván fordulni, hogy a Kossuth-utcai templomot belső festésére is ebben egyedüliségére való tekintettel védelmébe ajánlja.

Majd két újonnan választott tanácsost: özv. Nagy Sándornét és Szabó Gerzson ny. igazgató-tanítót hívta fel a lelkipásztor a szakos eskütételre, mely után a tanácsülés énekléssel és Baja Mihály lelkipásztor buzgó imádkozásával véget ért.

Dr. Oláh Lajos kir. ítélőtáblai elnök sírjának megkoszorúzása

Október 6-án volt első évfordulója annak, hogy dr. Oláh Lajos kir. ítélőtáblai elnök tragikus váratlansággal elhunyt. A kir. ítélőtábla tagjai ebből az alkalomból megjelentek a köztemetőben és koszorút helyeztek a díszsír helyre. Ott láttuk Barankay Miklós kir. ítélőtáblai tanácselnököt, a távolevő kir. ítélőtáblai elnök helyettesét, Abaházy Józsefet, dr. Tóth Kálmán, Sipkó Ferenc tanácselnököt, dr. vitéz Hetey Zoltán, dr. Bacsoni Ferenc, dr. Eöry Kálmán, dr. Csernátóy Lajos, dr. vitéz Tóth János, dr. Kulán Imre, dr. Demény József, dr. Szűcs László, dr. Tóth Géza, dr. Vasváry József, dr. Szarukán István, dr. Kosztáczky Béla, dr. Uray Iván, dr. Papp Gusztáv, dr. Dolányi Valér kir. ítélőtáblai bírákat, dr. Blaskovits Zoltán tanácsjegyző bíró, Berki Géza kir. ítélőtáblai s-hivatali igazgatót, úgyszintén a kir. ítélőtábla fo-

MUSTOT
 veszünk
 Debrecen sz. kir. város
 Szesz- és Bornagyke-
 reskedése Rózsa-u. 3.

Lekvár szilva
 1 kgr. **88** fillér
 Rátóczyne, Csapó 40.

HIREK

Dolgozz, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata. Október 2-án reggel 8 órától, október hó 9-én reggel 8 óráig: Aranyangyal, Plac u. 50, telefon: 34-06. — Reménység, Csapó u. 22, telefon: 14-21. — Szt. Háromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14, telefon: 17-09. — Sas, Hatvan u. 66, tel.: 39-19.

Változás a hadtest vezérkari főnöki állásában

A Kormányzó Úr Öfőméltósága nemes résznek Zákó András vezérkari ezredes magasabb beosztásba helyezte át és helyébe hadtest vezérkari főnökül gróf spizzai Markovits Árpád vezérkari ezredes nevezte ki.

Gróf Markovits Árpád vk. ezredes hadművelési területéről vizsztatíván, a vezérkari főnöki teendőket már át is vette.

— A debreceni egyetem tanácsa a kultuszminiszternél, Csütörtökön délelőtt tisztelgett Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt a kolozsvári, utána a debreceni tudományegyetem most hivatalba lépett új tanácsa. Mindkét tanácsot az egyetem új rektora vezette és beszámolt a miniszternek a kolozsvári és debreceni egyetemek időszerű kérdéseiről.

— A Szent Anna-utcai főplébániatemplomban a mai napon a katolikus női egyesületek lelki napján a közös szentmise és szentáldozás reggel 8 órakor lesz.

— A nagyerdei híbliakör, amelyet dr. Erdős Károly professzor vezet, megkezdte működését. Összejevetel minden pénteken délután öt órakor az egyetemi templomban.

— Új átszámítási árfolyam a líra és a márká viszonyában. A német csapatok által megszállt olasz területen új átszámítási árfolyamot állapítottak meg a márká és a líra viszonyában. Eddig 100 lírát 13.15 márkával számoltak el s ezt az árfolyamot most 10 márkára szállították le az azzal az indoklással, hogy az olasz árak nagy mértékben emelkedtek, azonkívül pedig a tizes egységgel dolgozó átszámítás sokkal könnyebb.

— A szaldobágyi református lelkész tragikus halála. Asztalos Ferenc szaldobágyi református lelkész hétfőn este fél 10 órakor tragikus körülmények között hirtelen elhunyt. Asztalos Ferenc másfél évvel ezelőtt került Szaldobágyra a trianoni részről. Szaldobágyra igen szerették a fiatal papot, aki a közbeszéd érdekében igen élénk tevékenységet fejtett ki. Asztalos Ferencnek holnapután lett volna 10 éves találkozója a debreceni teológián. Halálának körülményeire a megindított vizsztat fog fényt deríteni és csak azután intézkednek temetéséről.

— Október 11-én kezdődik a tanítás a zeneiskolában. A növendékek beosztása szombaton, folyó hó 9-én délelőtt 11 és hétfőn délután 3 órakor. Az új, haladó növendékek részére felvételi vizsga 8-án délután 4 órakor. Október 15-ig a beírási díj 6 P, azon túl 12 P. Régi növendék a beírásnál leckeönvét hozza magával. Igazgatóság.

— Svédország hater ezred dán zsidót enged be. A svéd kormány felajánlotta, hogy beutazási engedélyt ad hater ezred dániai zsidó menekültnek. Az „Allehanda” jelentése szerint Helsingborgban és Malmöben már az összes szállodák és penziók, sőt magánlakások is tele vannak a Dániából érkező zsidókkal. Az emigránsok ellátása súlyos nehézségekbe ütközik.

Hogy történik az idén a vadászok löszerellátása

Töltény vad ellenében

Szerdán este a Kereskedő Társulatnál megbeszélés volt a vadászársulatok, vadkereskedők és löszerkereskedők bevonásával az idei löszerellátásról és a lött vadak értékesítéséről.

Az értekezleten Schlachta Sándor ismertette a löszerellátás jelenlegi állását: Debrecen és Hajdú megye kb. 100.000 darab töltényt kap, melyből 50.000 darab felett rendelkeznek a löszerkereskedők. Ez a mennyiség vadászokként 25—50 darab fejadagnak felel meg. A másik 50.000 darab zárólva van és ez a mennyiség a vadkereskedők-höz beszolgáltatott nyúl és fácán után járó utalványra szolgáltatható ki vadanként 3—3 töltény.

Debrecenben három helyen lehet lött vadat töltényutalvány ellenében leadni: Hangya baromfi-telep, Diószegi-út 9. sz., Skót-Magyar Kereskedelmi Rt., Külső-vásártér 15. sz. és Zahegy Sándor, Déli-sor 4/b. Ezekkel a vállalatokkal szerződést lehet kötni a lött vadak szállítására és a szerződés

alján az utalványt a löszerre előre kiadják.

Az utalvány csak löszerkereskedőknél váltható be éspedig Tóth Gyula, Bészler és Dávid, Kaliczky Ernő és Nagy István cégeknél.

Ezúton is felhívjuk a vadászársulatok és vadászok figyelmét, hogy a zárolt 50.000 darab tölténynek idegenbe való kerülését akadályozzák meg azáltal, hogy szerződésükkel biztossítsák maguknak a zárolt mennyiséget is.

Ezúton közöljük még, hogy löszer ezideig még nem érkezett a gyáraktól és jelenleg bizonytalan, hogy mikor fog érkezni, lévén Debrecen ebben is hátrébe szorítva.

Megjegyezzük, hogy a debreceni löszerkereskedőknek kell egész Hajdú megyét ellátni löszerrel, kivéve Hajdúnánást, ahol helyben beszerezhető a löszer, továbbá Tiszacsegét és Egyeket, ahol Tiszafüredről részesülnek löszerellátásban.

— Az utazóközönség figyelmébe! Értessük a t. utazóközönséget, hogy a dr. Vásáry menedékházig szóló kedvezményes hétfői menettérít jegyek további kiadását a díjszabásunk idevonatkozó rendelkezései alapján megszüntetjük. Vasárnaponként Debrecen—dr. Vásáry menedékház között közlekedő 16—15. számú motorvonatpár rendes motordíjszabás mellett visszavonásig továbbra is közlekedik. Debrecen Városi Gazdasági Vasút igazgatósága.

* Esküvő. Balogh Ilonka (Bánk 83. sz.) és Soós Mihály hosszúpályi gazdálkodó 9-én, szombaton 12 órakor a ref. Nagytemplomban tartják esküvőjüket.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát fejkendőjével az ablak keresztfájára Szöllősi Lajosné szül. Végh Teréz hajdúnánási lakos. Mire rátaláltak, halott volt. A hajdúnánási csendőrség értesítette az öngyilkosságról a debreceni kir. ügyészséget, mely a temetési engedélyt megadta.

* Mesedélután rendez a Csapó-utcai egyházzs. női köre október 10-én (tizedikén) és 17-én (tizenhetedikén) délután 4 órakor a Szappanos-utca 16. számú otahonában. Előadásra kerül „Mese a régi várkastélyról” című 3 felvonásos mesejáték sok dallal, szép táncokkal, gyermeknek, felnőttnök látványos, szórakoztató. Műsor megváltás a régi alacsony áron.

* Új tanfolyam kezdődik október elsején a Simai Magdolna és Sipkócs Béláné Slezak Mária gyorsíró-, gépiró- és szépíróiskolájában. Előkészítés államvizgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tankir. főig. eng. szám: 5548/1942—43.

* Dr. Naményi Gyuláné (Bathányi-u. 1) gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában októbertől kezdő tanfolyam. Előkészítés államvizgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. Állásban levőknek esti tanfolyam. Telefon: 20-77. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 6475/1941.

— Réhnes Károly temetése. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra csütörtökön délután Réhnes Károly István gőzmalmi nyug. főtisztviselőt. A nagyszámú előkelő gyászközönség sorában ott láttuk a debreceni államrendőrség tisztikarát, élükön vitéz dr. Tóth Gyula rendőrfőtanácsost és vitéz Boskó Mihály főfelügyelőt, az István gőzmalom igazgatóságát és tisztviselőkarát, a Kölesönegyház igazgatóságát, a detektívtestület tagjait és nagyszámú az elhunyt ismerőseit és jóbarátait. A köztemető díszavatoló termében felállított ravatalra igen sok koszorút és virágot küldtek. A ravatal felett dr. Farkas Pál ref. lelkész mondott magasszónyálású imát. Az ima után gyászkoesra helyezték a díszes érkeposort és a családi sírbólthoz kísérték. Az elhunytban Szabó Gyula rendőrtanácsos apósát gyászolja.

— A Német Tudományos Intézet vezetősége közli, hogy dr. Lengyel Imre mai óráj elmaradnak. — Özv. Horváth Ferencné temetése. Impozánsan nagy részvét mellett temették el tegnap délután özv. Horváth Ferencné úrnőt. Horváth Ferencnek a HÉV h. igazgatójának édesanyját. A köztemető díszavatoló termét teljesen megtöltötte az előkelő gyászközönség, melynek sorában ott láttuk a helyi vasút tisztikarát, élükön Wolfina József igazgatóval és Bihary Lajos műszaki igazgatóval. Gál Samu ny. HÉV igazgatót, Bonyi Sándor postaigazgatót, Balla Bertalan tb. főjegyzőt, a HÉV altisztikarát és munkásait és igen nagyszámú az elhunyt jó ismerőseit. A gyászszertartás a Városi Dalegylet gyászdalaival kezdődött. A ravatal felett dr. Hegyaljai Kiss Géza ref. lelkész mondott emelkedett szellemű remekbeszűlt szép imát. Az ima után a HÉV Harmonia Dalárda énekelt. Négylovas gyászkoesi vitte a koporsót a sírhoz, hol a lelkész imája után a dalárdák újabb gyászdalai mellett elföldeltek a koporsót.

Érdekes ígéhirdetési sorozat az egyetemi templomban

A debreceni egyetemi templom tudvalevőleg nem egyetemi, hanem egyházi intézmény. A debreceni református egyház vállalta fenntartását és gondozását. Azonban a templom megnyitásával kapcsolatban egy ünnepélyes megegyezést írt alá az egyház és egyetem, melynek értelmében az egyetemen is jogában áll éventéként 15—20 vasárnapon át istentiszteleteket rendezni a templomban.

Ezeken az u. n. egyetemi istentiszteleteken, részint a hit-tudománykar professzorai, részint pedig helyből vagy vidékről meghívott vendégek végzik az ígéhirdetés szolgálatait. A prédikációk rendszeresen összefüggő sorozatot képeznek.

Most kaptuk kézhez az első félev egyetemi istentiszteleteinek összeállítását. Az egyes prédikációk a református istentisztelet alkotóelemeit és a református istentisztelet különböző fajait veszik vizsgálat alá. Szolgálataikat végzik: Dr. Cseglődy Sándor, dr. Erdős Károly, dr. Illyés Endre, dr. Makka Sándor, Dr. dr. Révész Imre, dr. Soós Béla, Szentes László és dr. Török István.

Minden egyetemi városnak jellegzetes vonásai közé számít az egyetemi istentiszteletek által adott magasrendű érték. Ma már Debrecenből sem hiányzik ez s minden biztosíték meg van arra nézve, hogy a nagy gondal összeállított ígéhirdetési sorozatok iránymutató hatást gyakorolnak a város szűkebb értelmében vett határain kívül is. A sorozat október 10-én kezdődik.

— Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város 1944. évi közúti költség-előirányzatát, melyet a közigazgatási bizottság letárgyalta, az 1890. évi I. tc. 22. §-a alapján folyó évi október hó 7-től kezdődőleg 15 napig a városi számvonóság 9. sz. szobájában a hivatalos órák alatt közszemlére kiteszem. A közszemlére kitétel alatt ezen költség-előirányzat ellen bárki felszólalhat. A felszólalás a közszemlére kitétel tartamának ejártá napjáig hozzám írásban nyújtható be. Polgármester.

— Felakasztotta magát egy 80 éves aggasztón, Szabó József hosszúpályi lakos lakásán a ruhafogásra. Az idős férfi öngyilkosságának okát titokzatos homály fedi. A debreceni ügyészség, mivel kétségtelen beigazolást nyert, hogy bűncselekmény nem forog fenn, a temetési engedélyt megadta.

— Hűsmérgezésben meghalt Kálmán Eszter 12 éves kisleány, nádudvari lakos. Holttestét felboncolták, mivel a haláleset gyanús körülmények között történt és a boncolás eredményeként állapították meg, hogy hűsmérgezés okozta a halált. A nyomozás megindult annak tisztázására, hogyan evett romlott húst a fiatal leány. Nádudvaron az elmúlt napokban ugyan kényszerűvágyal levágtak egy szarvasmarhát és annak húsát kímérték, azonban attól senki nem betegedett meg, tehát ez nem okozhatta a hűsmérgezést. A rejtélyes ügyben folyik a vizsgálat.

— Ötszörös árdragításért három havi fogházra ítélték egy fővárosi esemegekereskedőt. Viczián János Petőfi Sándor-utcai esemegekereskedő ellen több feljelentés érkezett amiatt, hogy a hatóságától megállapított árnál drágábban ad el egyes élelmicikkeket. Aradi Mihály közellátási detektív próba-vásárlást végzett és a kereskedő a detektívől 28 deka vajért 2 P 86 fillér helyett 14 pengő 80 fillért kért. Hasonló méretű árdragítást követett el a vadászkolbásznál és párisnál is. Letartóztatták. A törvényszéken árdragító visszaélés vétségéért nem jogerősen három havi fogházra és 500 pengő pénzbüntetésre ítélték, egyben pedig elrendelték szabaddalra helyezését. Viczián a bíróság előtt előadta, hogy az Önállóítási Alaptól kapott 5 00 pengővel nyitotta meg üzletét.

Fölényesen...

Nyugalommal, fölényesen fogad, testvér, a halált, Mintha nyirkos hajnaljában Elhagynál egy tarka bált.

Kíséreddel menned kell most, S a lépcsőkön lejövet, Képzeld, mintha lettél volna Báro gróf, vagy nagykövet.

Ints búcsút az ablakoknak, Mögöttük még tart a tánc. Megpuhult sok kemény gallér, És az ingemmel csupa ránc.

Valaki főnn játék közben Most adja ki aduját, Egy fricskával verd le, kérlek, Szivarod hűlt hamuját.

VESELY IVAN.

Dr. Juhász Géza előadása a XX. század magyar irodalmáról

Különösen érdekes és érdekes előadás hangzott el csütörtökön délután a debreceni középiskolai tanárok továbbképző tanfolyamán. Dr. Juhász Géza irodalomtanár, leánygimnáziumi tanár beszelt a XX. század magyar irodalmáról. Adyótl kezdve a ma élő magyar írók és költők közül minden jelentékenyebb foglalkozott.

Előadásába nagyszerű, új, egyéni meglátásokat vitt be. Rengeteg gondolatot, problémát vetett fel, melyek mindegyikével külön-külön hosszú ideig lehetne foglalkozni.

Az egyéni beállítású, eredeti, igen tartalmas és érdekes előadást hosszú vita követte. Felszólaltak dr. O. Nagy Gábor, dr. Hettlesheimer Ernő, Péterffy László és dr. Papp Ferenc. A hozzászólásokra Juhász Géza részletesen válaszolt.

Az előadónak dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, igazgató mondott köszönő szavakat.

A Hivatásszervezet október 6-i ünnepélye

Szerdán délután nagyszámú közönség részvételével tartotta meg a debreceni Hivatásszervezet az október 6-i nemzeti mártírok emléknapját. A közönség sorában képviselve volt a társadalom minden rétege. A Nemzeti Hírszék egy emondása után a Hivatásszervezet titkara üdvözölte az ünnepelő közönséget. Utána Linkner János, a Hivatásszervezet elnöke ismertette az 1849 október 6-i eseményeket, mely hatást váltva ki lendületes szonoklával. Hangsúlyozta, hogy úgy legyünk magyarok, ahogy történelmünk parancsolja, mert ez az egyetlen mód, amely a keresztény kultúra védelmében új ezereket jelent a magyar nemzet számára.

Az ünnepély gyermekszereplői adtak még elő hazafias szindarabokat, amiket a lelkes tanítónőjöltek Schramm Éva, Tornay Anna, Peer Erzsébet, Varga Margit, Király Margit oly odaadó készséggel tanítottak be.

A hazafias ünnepség megtartásának lehetőségét Kocsis Béla készséggel segítette elő, ezalkalommal a Világítási Vállalat nagytermet díjtalanul bocsátotta a Hivatásszervezet rendelkezésére. — Kocsis Bélának és a Világítási Vállalat vezetőségének nemes cselekedetért ezúton is köszönetet mondanak.

Az ünnepség a Himnusz el-éklésével ért véget.

— Meghalt a világ legkisebb embere Newyorkban. A törpe termete mindössze hatvan cm. volt. Apró termete ellenére kétszer nősült. Félmillió dollár maradt utána.

— Elefantság miatt felakasztotta magát Cseke Gábor 64 éves hajdúböszörményi lakos. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították. Az öngyilkoságot a hajdúböszörményi rendőrség jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

SZÁMOLÓGÉP
javítás újjáépítés
HURAY műszerész m.
IPARKAMARA

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 23.

Cégtulajdonosok:

Sesztina Nagybákay Jenő és Nagybákay Antal

Ipari, mezőgazdasági és háztartási vasáru cikkek nagy raktára.
Lég- és gázvédelmi cikkek beszerzési helye.

Gyilkosság a fürdőkádban

Ujvidéken borzalmas gyilkosságot fedeztek fel. Ihsz Margit 40 éves tejvő-tulajdonos holtan találták meg lakása fürdőkádjában a kádban, amely szintűg tele volt vízzel. Hátán és nyakán szederjes foltok voltak. A lakásban két borospohár és cigarettavégék jeleztek, hogy az asszonynál látogató volt a végzetes es-

tén. A fürdőkádban vízfoltokat találtak, amiből arra következtettek, hogy a szerencsétlen nő dulakodott valakivel és eközben fröccsent széllel a víz. A gyilkos belefújt az áldozatát a fürdőkád vizébe, majd a lakást átkutatta és magával vitt négyezer pengőt. A tettest az áldozat férfitestvérét keressék.

Gyászrovat

Szathmáry Irén rövid szenvedés után meghalt. Temetése szombaton 3 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Gyászolják testvérei: Török Imréné Szathmáry Ilona, özv. Szabó Emilné Szathmáry Emma, sógora, sógoróné és a rokonság. Gebauer rendezi.

Id. Kulcsár Ferenc nyug. ref. tanító 64-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a köztemető díszravatalozó teremből. Az elhunytban Kulcsár Dezső ref. központi anyakönyvvezető lelkész édesapját gyászolja. Lakás: Kassa-ut. 16. Temetését Bartha vállalat végzi.

Bódán János 82 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó teremből. Dankó temetkezés.

Berényi Béla 69 éves pincér temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Oláh Károly-u. 29.

Ifj. Zengővári Gyurika 19 napos gyermek temetése csütörtökön délután volt a köztemető II. A) ravatalozójából. Lakás: Kerekes G.-u. 25. Pusztai temetkezés.

Nagy cukorpanamát leplezték le a Kolozsvár melletti Kisbácson. A közszéki díjok mázsa-számra igényelt kockacukrot, amit a közszéki szatécok terhére írt fel, de nekik soha ki nem adott, hanem hét pengőt külön-külön elárúította. Hatvan mázsa kockacukrot igényelt és adott el ilymódon. A díjok mikor megtudta, hogy leplezték, megszökött. A rendőrség elrendelte közzétételét.

Árúkapcsolásért elítélték, kétezer pengő büntetésre Győrfi Jenő budapesti épületfakereskedő, aki egy vevőnek csak úgy volt hajlandó épületfaanyagot kiszolgáltatni, ha az mást is vásárol. Az ítélet nem jogerős.

Konyhákessel agyonszúrta egyetlen fiát Kovács Kálmán jómódú bácskai kereskedő. Id. Kovács Kálmán és ifj. Kovács Kálmán már 12 éve rossz viszonyban voltak, a fiú meg is verte apját, aki elhatározta, hogy végez gyermekével. Először fent késsel hasbaszúrta a fiút, aki kórházba szállítása közben meghalt. A gyilkos apát letartóztatták.

Két új utat avatott fel Zsindely miniszter Kárpátján. Az egyik út a Tarao és Tisza völgyét összekötő 70 kilométeres vonal, a másik pedig a Fekete-Tisza vidékén készült műút. A most befejezett úttépítési munkálatok kerekén 14 millió pengőbe kerültek.

Exhumálásán meghalt az ellenőrző orvos. Vitéz dr. Tölgyessy Sándor paksi járási m. kir. tisztiorvos hivatalos eljárásán vett részt a paksi temetőben egy hullaszállítás megelőző exhumálásánál. A koporsó kiemelése után vitéz dr. Tölgyessy összeesett és meghalt. A mindössze 46 éves orvosi agyvérzés ölte meg.

Sírkövetés.

Rosenfeld Dezső és fia Rosenfeld György sírkövetése 1. évi október 10-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a zsidó temetőben.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943 X. 8.

Utolsó üzenet volt édesanyám számára...

Tábori postával kaptuk a következő szomorú levelet:

Igentisztelt Szerkesztőség!

Hálás szívvel köszönöm, hogy Oroszországból édesanyámnak és feleségemnek küldött üzeneteket voltak szívessék b. lapjokban közölni és ezt a lapot nekem elküldeni.

Sajnos, ez volt az utolsó üzenet édesanyám számára, mert feleségem szeptember 16-án táviratban értesített, hogy az én drága jó anyám meghalt. Sajnos még a temetésén sem lehettem otthon, mert itt teljesítem esküvel fogadott kötelességemet, de nagy bánatommal ezzel az utolsó üzenettel akarok drága anyámtól elbúcsúzni és kérem a tek. szerkesztőseget amennyiben lehetséges közöljék lapjokban:

BUCSU ANYÁMTÓL

Messze messze muszkaföldről Neked írok jó anyám. Minden percben rád gondolok, S csókot lehel rád a szám. Bocsáss meg, hogy ilyen messze Oly hirtelen jöttem el,

Egy honvéd jön a táviratban Olvassa a nevemet.

„Anyu meghalt, Gabi gyere”, Nem lehet, óh, nem lehet!...

Édesanyám búcsú nélkül Mért hagyta el engem? Csak még egyszer írni nekem Nyugtatómra meg engem.

Vérző szívvel jövőd hozzád, Megállok sírodnál. Nincsen olyan édesanya, Amilyen te voltál.

Nyugtasson meg a jó Isten, Itt sem hagyok el soha, S ha majd egyszer engem is Letesznek a koporsóba, Akkor nem kell búcsúszó sem, Csak csendes nyugovás. Édesanyám együtt várjuk A boldog feltámadást.

Nyersnövény-táplálkozásal és napkúrával gyógyította ki rákbetegségéből önmagát egy dán orvos. Az orvosok gyógyulásáról könyvet adott ki, melyben megállapítja, hogy a növényi táplálék pusztította el szervezetében a baktériumokat.

Vasúti baleset következtében meghalt a máramaroszigeti árvászéki elnök. Máramaroszigetről jelentik: Balázs István árvászéki elnök vasúti szerencsétlenség következtében meghalt. Kedden temették el nagy részvétellel.

Németországban feloldották a gyászkalaptalimat s a nők a harmadik és negyedik ruhájegyre megint szabadon vásárolhatnak, illetve csinálathatnak gyászkalapot.

A Györfy István kollégiumot amelynek az lesz a rendeltetése, hogy elsősorban a falusi származású főiskolás ifjúság részére teremtsen otthont, a budapesti Zsombolya u. 3. számú telken építik fel. Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter jelenlétében szerdán délelőtt tartották meg a kollégiumi épület alapkövetését. A kereskedelmi miniszter beszédeben megemlékezett Györfy Istvánról, a magyar népi kultúra európai hírvőjéről, majd rámutatott arra, hogy a felépítendő diákjelölti intézményben a magyar nép fiatal új otthont kapnak ahol tehetségük szerint akadálytalanul készülhetnek fel az életre. A kollégiumot több mint 1 millió pengő költséggel a jövő év őszére készítik el.

Féltreértéshöl agyonlőtt egy nagyothallót, Péterréve községben Nagy Ferenc 27 éves pincér a határban egy napraforgó-ültetvény mellett elhaladva egy fértit pillantott meg a napraforgótáblák között. Azt hitte, hogy az illető ott ejrejtözött és megakarja támadni. Háromszor rákiáltott, de a férfi, Bartha György nagyothalló földmunkás, nem hallotta szavait és nem jött elő. Nagy ekkor elővette revolverét s rálőtt Bartha, aki holttan esett össze. Nagy Ferencet, akitnek fegyvertartási engedélye sem volt, letartóztatták.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Hogy alakul a létfenntartási index?

A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal a következő július-augusztus havi gazdaságstatisztikai adatokat közli:

A nagykereskedelmi áruk indexszáma az 1929. évi árukat százal véve egyenlőnek, a június hó végi 175.4-el szemben július hó végén 214.1, augusztus hó végén pedig 222.2 volt.

A létfenntartási költségek indexszáma az 1913. évi árukat százal véve egyenlőnek, lakbérrel együtt számítva, a június hó végi 157.6-al szemben július hó végén 196.1, augusztus hó végén pedig 200.5, lakbér nélkül számítva pedig 180-ról július végére 230.6, illetve augusztus hó végére 236.5-re emelkedett.

Kijelölt kereskedők pótnévjegyzéke

Értesítem az érdekelteket, hogy az Országos Központok által újabban kijelölt, valamint az időközben megszűnt kereskedők pótnévjegyzéke a városháza hirdetőtábláján ki van függesztve.

Ismételten hangsúlyozom, hogy a beszoigaltatási pontozásba csak a kijelölt kereskedőknek vételi jegy ellenében eladott termények számíthatók be. Polgármester.

A számlailletéket pénzben is le lehet róni

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a számlailletéket a jövőben a pénzügyigazgatóság engedélye alapján pénzben is lehet fizetni. A rendelet szerint pénzben fizetésre az a vállalat kaphat engedélyt,

amelynek könyveiből a pénzügyigazgatóság előzetes megállapítása szerint a kimenő számlák után járó illetékek összegének kiszámításához szükséges adatok könnyen és pontosan megállapíthatók. Ha a pénzügyigazgatóság az ellenőrzés szempontjából szükségesnek látja az engedély megadását a vállalat által használt könyveken felül külön feljegyzések vezetésétől teheti függővé.

A rendelet a továbbiakban a fizetéssel kapcsolatos részletkérdéseket szabályozza. A rendelet értelmében a számlailletéket pénzben fizetésének engedélyezése tárgyában hozott határozat ellen a pénzügyminiszteriumhoz lehet fellebbezni.

Debreceni takarmányárak. Csukorrépa és olajmag (vegyesen) 21.00, takarmányrépa 16.00, tők (fehér, evő) 26.00—30.0*, tők (vörös) 14.50—16.00, káposzta 40.00.

S P O R T

Dr. Kapros László 187 cm-t ugrott Nagyváradon a NAC országos atletikai versenyén

Szerdán, október 6-án Nagyváradon a város visszatérésének harmadik évfordulóján nagyszabású sportnapot s ennek keretében országos atletikai versenyt rendezett a NAC.

A mintegy 7 ezer ember előtt megtartott nagyszabású sportnap kiemelkedő eredményt dr. Kapros László a DEAC kiváló válogatott magasugrója érte el, aki a magasugrásban a legjobb ideit magyar magasugró eredményével, 187 cm-rel lett első. Dr. Kapros László minden magasságot elsőre ugrott s a 191 cm-es magasságon a harmadik kísérlete kiválóan sikerült, csak ennél az ugrásnál előbből kellett volna dobantania.

A versenyszámok közül a 100 méteres síkfutást Pelsőczy nyerte 10.9 mp-el, Polgár a 200 méteres síkfutást, Hires a 800 méteres síkfutást, Szilágyi az 5000 méteres síkfutást, Kulitzky 47 méteren felüli eredménnyel a diszkoszvetést, Dusnoki a háromugrást 14 m 24 cm-rel, Somló 682 cm-rel a távolugrást, ahol dr. Kapros László a magasugró verseny után fáradtan 646 cm-et ugrott, amely szintén kiválóan mondható.

Dr. Kapros László magasugró eredménye nemcsak az ideit legjobb magyar eredmény, hanem az utóbbi három év alatt hazánkban nem ugrottak ily nagy magasságot.

Az atletikai verseny után Nagyvárad labdarúgó csapata egy budapesti vegyes válogatottal mérte össze erejét, a nagyváradi labdarúgók szép küzdelem után 7:2 arányban győztek a budapestiek együttese ellen.

A nagyszabású sportnapot 200 terítéken diszvacsora zárta be, melyen adták át az egyes versenyszámok győztesének a győnyörű díjakat. Dr. Kapros László értékes vázát nyert.

Tornászaink a vasárnapi verseny után legközelebb október 30-án és 31-én versenyeznek 31-én versenyeznek újra, amikor a kerületi férfi és női egyéni tornászajnoki viadalokat bonyolítják majd le.

A DVSC atlétai vasárnap Budapesten az országos vasutas atletikai váltófutó bajnokságon indulnak. A DVSC fiatal atlétáitól szép eredményeket várnunk.

A DVSC kizárólagos csapata vasárnap Budapesten a VII. kerületi LE kezilabda együttese ellen játszik barátságos mérkő-

zést. A csapat vasárnap reggel indul a fővárosba.

A DVSC szerdai edzésén az első csapat a második ellen 9:1 arányban győzött. A gólok közül Sidlik (3), Mester (2), Tisza (2), Szabó és Szilágyi 1-1-et lőtt, míg a második csapat egyetlen gólját Komlóssy lőtte. A csapat jó játékkal könnyedén nyert, s a játékosok remek formában vannak. A vasárápi nagyváradi mérkőzés elé bizakodással tekintenek. A mai edzés után szakosztályi ülés lesz. A NAC ellen a vezetőség a Csepel elleni győztes együttest szerepelteti azon az elven, hogy a győztes csapatot ne változtassák.

A DVSC pályán vasárnap délután 12 órai kezdettel a DVSC II. NB III-as csapata bajnoki mérkőzést játszik a Jószerencsét SE csapata ellen. A kis DVSC együttese nagy gólarányú győzelmet várjuk. E mérkőzés után fél négy órai kezdettel a kerületi amatőrbajnokságban vezető Tiszthelyettesek jóképességű együttese látja vendégül a nyiregyházi VSC csapatát s a játékosok remek formában vannak. A két mérkőzés jó sportot és kemény, izgalmas küzdelmet ígér, melyet olesó belépődíjakkal lehet megtekinteni.

A DEAC sporttelépén vasárnap délután játszik az SVSE női és férfi kosárlabda csapata a DEAC férfi és női együttese ellen. A debreceni férfi kosarasok már régebbi idő óta edzésben vannak és így szereplésük elé bizakodással tekinthetünk. A nőgy kosarasok még csak a kezdet kezdetén vannak s így az ő szereplésük mindenesetre a szegedi csekély arányú szegedi győzelem ígér, annál is inkább, mert a szegedi hölgyek az utóbbi időben kiválóan szerepeltek szerte az országban. A két kosárlabdamerkőzés az egyetemi sporttelepen lesz megtartva vasárnap délután három illetőleg négy órai kezdettel.

Vasárnap az NB III. Szamosvidéki csoportjában a következő bajnoki mérkőzéseket játszik le a csapatok: DVSC II.—Jószerencsét SE, Nagykárolyi AC—Szatmárnémeti SE, Püspökáldányi MAV—Szatmárnémeti Torokvész, Petroszény—Nagyváradi MAV, Szatmárnémeti VSE—D. villanygár, Erőműfalvai LE—Nagyváradi Törökves.

A DVSC játékosai az alábbi osztályzatot kapták a vasárnapi mérkőzésen játszott játékaik alapján: Nagy Mihály 3, Csokai 2, B. Nagy 2, Orosz 3,

Nagy II.1., Zilahi 2., Szabó 3., Tisza 1., Sidlik 2., Mester 2., Szilágyi 2. A csapat összteljesítménye 24, a Csepeli 31.

A vasárnapi kerületi ifjúsági posta versenyen a DEAC csapata a gerelyvetésben 31.21 cm-es átlaggal lett első. A csapat tagjai a következők: Németh 32.30, Rátz 32.10, Görgey 32.—, Kiss 30.57, Surányi 30.48. Második a DVSC csapata lett.

A DEAC labdarúgócsapata Huszton a huszti MOVE együttesétől 6:1 arányban szenvedett vereséget. A csapat: Szöllösi, Váradi, Kelemen, Nagy Béla, Hevesi, Novák, Dibácsi Szily, Bucsina, Potocsni, Balla összehozta a gólját Potocsni lötte. Az egyetemisták Husztiig állva tettek meg az utat s vereségük a fáradtság okánkat róható fel.

Felhívom a DEAC úszóit, hogy az edzések minden kedden, csütörtökön és szombaton a nagyerdői uszodában folynak s az edzéseken az úszóknak részt kell venniük. Schmidt Gyula testnevelési tanár.

A DEAC és a DGASE egyéni és tízes küzdelmeit klubbajnoki versenyeket, szombaton és vasárnap bonyolítják le az egyetemi sporttelepen. Ez a verseny egyben az első évesek számára újonc verseny, a többiek számára pedig válogatóverseny. A szombati verseny délután félnyolc órakor a vasárnapi pedig délelőtt fél 10 órakor kezdődik.

Szerkesztői üzenetek

G. I. Helyben. A raktárhelyiség bérleti ügye nem tartozik a lakás-hivatal hatáskörébe. Ha a szerződésbeli idő letelt, felmondható, tehát ugyanolyan elbírálás alá esik, mint más üzlethelyiség.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

GALOCSY legrégibb magannyomozó megfigyelési, nyomozási díszkrétek, eredményesek, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72

JANOSSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 31. Telefon: 23-78. 54-764 11. 9

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

NYUGDIJAST, ki gyűmölcsös kezeléséhez ért, keresek. Debrecenhez közeli vasútállomás melletti, cca 5 hold gyűmölcsös, fél hold szőlő és köztes részes műveléséhez. Szerény lakás van. Értekezni: Fényes útvéd. Piac u. 75. 2-498

JOMAGAVISELETŰ erős fiút, állandó munkára felveszek. Csapó u. 87. sz. 2-1478

ARUKIHORDÓ azonnal felvétetik. Szövetkezet, Baltazár Dezső u. 9. 2-1470

VASALÓ szabót, vagy vasalónót felvesz. Ungváry kelmefestő, Honvéd u. 29. 2-956

JOMUNKÁS férfi fodrászsegédet azonnal felvesz Orosz, Kassa út 11. 2-958

FÉRFI bűntörizletbe, jóírással, mindenesték felvétetik. Piac u. 85. sz. Bálint Sándornál 2-953

KOCSISNAK fiatalember, bentkiszítal felvétetik. Csapó u. 25. sz. jobbra második ajtó. 2-952

GAZDASÁGI ALLÁS FÉRFI (26)

MÉHÉSZET fixfizetésre vagy részre keresek, akiknek jelentékenyebb méhcsaládja van elonyben részesül. Dr. Ritter-sporn, Hajdúdorog. 26-1342

IRODAI FÉRFI (32)

KISEGÍTŐ munkaerőt kereskedelmi iskolával felveszek. Jost, Nádor u. 4. sz. 32-1420

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

RÁDIO műszerész és kereskedő tanult felvesz Cseh Lajos és Tarsa. Piac u. 56. 48-1437

KERESKEDEŐ segédet azonnal felveszek. Volentik. 48-961

IPARI FÉRFI (33)

CIPÉSZTANULÓ és segéd, vegyes munkára felvétetik. Kölesel u. 18 keresztpület. 33-480

MAGYAR- és németzsabogédek felvétetnek Oboczkai Baranyi u. 12. 33-1486

VILLANYSZERELŐ

elsőrendű, alkalmazást keres. Varga u. 7. 33-1462

ASZTALOS segédet önálló bútornakára felveszek. Széchenyi u. 8. sz. 33-1476

TANULÓ FIÚ (64)

MÉZESKALÁCSOS tanuló és segédet fizetéssel felveszek. Széchenyi u. 81. 64-1701

TANULÓT felvesz Volentik, Piac u. 38. 64-959

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓFIÚT felveszek. Hírlapiroda, Hunyadi u. 28. 49-1381

ERŐS megbízható fiú, kifutónak felvétetik. Csapó u. 16. 49-1419

SÜTŐDÉBE egy kifutó felvétetik. Boda sütőde, Nyilastépf. 49-1432

KIFUTÓ fiú, kiszolgáláshoz is, felvétetik hajdúlakanya, kántin. 43-1436

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

KERESKEDŐ segéd, teksztill, vagy cipőüzletben elhelyezkedne. Szilágyi Sándor, Timár u. 41. sz. 1-1439

ÜGYES kifutót, bentkiszítóra azonnal felveszek. Kozma sütőde, Munkás u. 43. 49-1443

KIFUTÓ fiút felvesz Mayer mernök, Batthyány u. 5. sz. 49-1469

KIFUTÓ pékségbe felvétetik Boda sütőde, vágóhid mögött. 49-1418

KIFUTÓT azonnalra felveszek Volentik. 49-960

ALKALMAZÁST NYER NO VEGYES (4)

FELÍRÓNÓ felvétetik MÁV étterembe. 4-1440

SZOJTATÓS dadát azonnalra felveszek. Vigkedvő M. u. 17. 1. ajtó. 4-965

CUKRASZ üzletembe kiszolgáló kisasszonyt felveszek azonnal. Marx. 4-963

IRODAI NŐ (34)

GÉP- és gyorsírónt keresztyent, azonnali belépésre keres Alföldi Forgalmi Rt. Debrecen 2. postafiók 2. 34-1474

KERESKEDELMI NŐ (50)

FÜSZERES segédlány esetleg kisebb üzletbe is elhelyezkedne. „Szorgalmas” jellegre. 50-1490

IPARI NŐ (35)

MUNKÁSLÁNYOKAT állandó munkára felveszek. Oboczkai, Baranyi u. 12. sz. 35-1487

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MIN-DENES (30)

MINDENES főzőnőt jó bizonyítvánnyal azonnalra felveszek. Arany J. u. 29. sz. 30-1445

FŐZŐMINDENES Budapestre felvétetik. Jelentkezni 8-10 és 3-5-ig. Széchenyi u. 21. 30-1448

BEJÁRÓNÓ (8)

BEJÁRÓNÓT keresek BEJÁRÓ kézilányt felvesz a Korona vendéglő, színházi átjáró. 8-1454

MINDENES bejárónót felveszek. Vár u. 2. étkezdé. 8-1491

KISEGÍTŐ bejárónó azonnal felvétetik Arany János u. 2. II. 7. 8-1488

BEJÁRÓNÓ azonnal felvétetik. Étkedze, Rákóczi u. 9. 8-1482

EGY bejárónó azonnal felvétetik. Honvéd u. 2. 8-1479

FŐZNI tudó bejárónó, azonnalra felvétetik. Csapó u. 65. 8-1414

JÓ bizonyítvánnyal bejárónót azonnalra felveszek. Svetits palota harmadik udvar, földszint 5. Ugyanott kétajtós díőfa akasztós ruhaszekrény eladó. 8-1435

BEJÁRÓNÓ kis családhoz felvétetik. Révi. Nyugoti u. 2. 8-1438

BEJÁRÓNÓ felvétetik Sántha cukrász, Hatvan u. 1-3. 8-1427

ÜZLETI AJANLAT 67

FOROTI gramofonlemez 2.50-ot fizetek Villanykörte csere 30 t. Biro, Hunyadi u. 22. 67-33 11. 20

CIAÑOZ, vizsgái, zsi zskitelent telélosseggel. Kiss Mihály-ter 7. Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67 606 11. 4

...AD...AMATOROK hangszórok, trafók, kondenzátorok, war mspótló, potencióm te rek, használt alkatrészek kaphatók. Kolcsónzók porszívót, gramofont. Soltész, Kaiviu ter 2. 67-144. 10. 31

ÉRTEKES vasznaból, seíymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, himezzük agyéműt, fehérneműt, függönyeit. Megrendelőink anyagait külön bebiztosítottuk Favorit, Csapó u. 24. 67-573 12. *31

GYONYORU kabátok, s kosztümök pontosan készülnék „Tildi” divatszalonban. Rákóczi u. 11. 67-1783 11. 1

LEGOLCSOBBAN fest. tisztít. Weisz kelmefestő Arany János u. 29 sz keresztpület. 1900 vv

BUNDAJAI most készíttesse. alakíttassa Katona Vilmos szűcs mesternél, Simonffy 2. Telefon: 12.32. 67-157. 12. 12

SZÖRME bundákat javítok alakítok festek. veszek, eladok. Kóváry szűcsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11. 31

ŐSZI szövetek érkeztek, melyekből férfi ruhákat készít Tegdes János, püspöki palota. 67-1906 11. 20.

SIRKOVÉK működő és termésköböl, mészsalak gyűmölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni műkögyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67-279 vv

HASZNALT órákat veszek, javítok, eladok. - Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 8

CIAÑOZTASSON Csala cíanozó vállalatnál Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. sz telefon: 14-27 sz. 67-269 10. 13

ÜZLETI KERESLET 66

POLLAT, legmagasabb naplárón vesz Hangya tollgyűjtő-telep, József kir. herceg u. 71. 66-1583

ELELMISZER, ITAL (18)

ARANYFARMEN Jonathán, Batul stb. alma kapható termelőnél mászatételeben is, Ungvár u. 4. pavillon-laktanya mellett. 18-892 10. 24.

HORDOT adok must megvételre szűretéshez, Debrecen, Dolmány u. 5. sz. 18-1496

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

REGI ékszereket, ezüstöt, tőt, briliánsat, magas áron veszek Ékszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. 19 527 11. 29

ARANYA 1. ezüstöt, briliánsat ékszer napi arban veszek. Szelecsenyi, Sas u. 2. 19 495 11. 27

ARANYA 1 ezüstneműt ékszereket, napi aron vesz Takacs Sandorné Piac u 56. 19 1872 11. 17

TÁRS (61)

KOMOLY ipartüzem megkezdéséhez, társat keresek 10-15 ezer pengével magas jövedelem biztosítva. Cim a kiadóban. 61-1429

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

KEVESET futott kis autót megvételre keresek. Reszletes arajánlatot kiadóba kérek. Gumí nélkül, jellegére. 7-1236

GUMIKERÉKŰ kézitáliga golyóscsapágyas, 550x18 autógumikkal, gyümölcsárúsnak, csemegésnek kiváló, eladó. Hevesi u. 18. 7-1327

EZERÖTSZÁZAS Fiat autót, engedélyezett eladó. Dégenfeld-ter 4. 7-1489

EGY jókarban levő férfi szabó varrógép és egy nyugágy eladó. Árpádtér 43. sz. 7-1442

FÉRFI kerékpár és egy fejősekecske eladó. Tegez u. 40. 7-1447

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát kitűnő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u 17 vidéken is. 28 824 5. 3

ZONGORA, bécsi remek hangú, kitűnő fatüzeléses kályha eladó. Hadik utca 20. Egyetemi sporttelepnél. 28-vv

BÉCSI gyártmányú hosszú zongora, egy hegedű eladó. Rákóczi u. 64. sz. 28-1430

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYŰ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron - Arany János u. 1., udvarban. 9-645 11. 29

HASZNALI bútorokat irodaberendezést, wert heimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek Verő, Csapó u. 10 sz. 9-1971 10. 10.

HALÓ és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan raktáron. Ujfaluúsnál, - Bethlep u. 56. 9-783 10. 22

SZÉP bútorot akar vásárolni? Számítását Lőcsei bútorüzletében megtalálja. Eötvös 66. 9-886 11. 30

ELADÓK használt bútorok, Szabó Kálmán u. 58. sz. 9-1248

NINCSEN fényes kirkatunk, bútorot olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban. Brilliné. 9-1484 1. 8.

SZÉP modern konyhaberendezés eladó. Megtekinthető egész nap, Hatvan u. 42. Czegéidőné. 9-1428

ELADÓ 3 fiókos antikomót, rendbehozva, Csapó u. 70. sz. 9-1423

EGY szép fűszerberendezés áruval sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 9-966

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ (6)

JÓFOGRALMU 10 év óta fennálló étkezdé eladó. Cim a kiadóban. 6-1483

LAKÁST KERES (52)

LEHETŐLEG a központban különbejárattú bútorozott szobát keresek, központi fűtés elonyben. Válaszokat „állami tisztviselő” jellegre a kiadóba kérek. 52-830 vv

KERESÉK 2-3 szoba, konyha, fürdőszobás albérleti lakást, bútorozva vagy anélkül. Telefon: Telefon: 28-12. 52-1450

SZOBÁ, konyhás lakást keresek, 2 évi lakbért előre fizetek. Szőke Kigyó u. 12. 52-1493

KÉTSZÁZ pengőt adok annak, aki egy üres szobához juttat, étkezdé, Rákóczi u. 9. 52-1481

KÉRT, vagy háromszobás lakást keresek azonnalra, bent a városban, - vagy esetleg villában. - Egy évi lakbért előre fizetek. Ajánlatokat „Sürgős” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 52-1409

BEKÖLTÖZHETŐ 1 szoba, konyhás lakásért egy évi lakbért előre fizetek. Közvetítőt díjazok. Cim a kiadóban. 52-1467

ALBÉRLETBE üres szobát, esetleg konyhaberendezéssel keresek. - Kemény, Csapó u. 19. 52-1425

LAKÁSCSERE (53)

TISZTA bútorozott szobát keresek azonnalra. főútvonal környékén. Válaszokat „Havi 100 pengőt” jellegre. 52-962

ALBÉRLETI szobakonyhát keres gyermektelen házaspar, hat hónapot előre fizet. Királyi fodrász, Demkével szemben. 52-957

LAKASOMBOL cserélek 4 szoba, konyha, fürdőszoba, víz, villany szintén kötött bérű 2-3 szobás kertes, lehetőleg külön udvar, ki a költőgemet fizeti. „Központ” jellege. 53-1471

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó, szemben a kapuval, Rothermere u. 22. 10-1330

ELVESZETT (13)

FELKÉREM azt a becsületes megtalálót, aki szürke zakó kiskabátomat és a benne levő fontos irataimat megtalálta amit szerdán este vesztettem el, kelő jutalom ellenében. Kar u. 17. sz. telben állandóan raktáron. Ujfaluúsnál, - Bethlep u. 56. 9-783 10. 22

ELLOPTAK 6-ikán déli órákban egy fűskosárdiót, 12 kiló Nyomra vezető illó jutalomban részesül. Szigligeti u. 3. sz. 13-1480

ELVESZETT Déri-műzeumkerten egy gyapjú gyermek szveter. Megtaláló sziveskedjen Fischer József, Jókai u. 1-B. sz. alá leadni, mert látták, hogy ki vette fel. 13-1431

VEGYES (68)

HÁROM tehén tejhaszonra kiadó. Értekezni a Debreceni kiadóhivatalban József kir. herceg utca 1., a kiadóhivatali főnökkel. 68-1298

BÉRBE keresek katona részére tolokocsit, öt hétre. Német u. 61. 68-1411

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserélek Pál János szappanosmester. Kőlcsey u. 8. 11-634 11. 19

FEGYVER (21)

BRAUWING 12-es ismétlő vadászfegyver eladó. István út 70. 21-1457

HASZNALT RUHA, CIPO (69)

ELADÓ egy alighasznált fekete télikabát, alacsony termetre, Vigkedvő Mihály u. 43. sz. utcai lakás. 69-1382

ELSŐRANGU duplaballon, alacsony termetre eladó. Meszena u. 11. 69-1495

ANGOLSZÖVETBŐL készült használt férfiöltöny, most kifordítva, közepmagas termetre eladó. Értekezni pénteken József kir. herceg u. 7. 69-1473

ELADÓ egy szép kéksíkos nőikoszium és egy férfi felöltő. Megtekinthető Mester u. 3. sz. fodrászüzlet. 69-1463

TISZTA gyapjú fekete női kabát, vékony alakúra eladó. Pápay József u. 12 sz. (Poroszlav út 26. sz. mellett). 69-1459

EXTRA-nadrág, cipővel kifogástalan állapotban eladó. Mák u. 4. 69-1424

GYERMEKKOCSI (27)

HASZNALT gyermek sportkocsi eladó. Pápay József u. 12. sz. (Poroszlav út 26. mellett). 27-1460

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

JOÁLLAPOTBAN levő kétégős gázrezsőt keresek megvételre. Címét kérem a kiadóba leadni. 37-1458

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

NÉV- és születésnapokon kedves ajándék egy szép Flodendron. Kapható: Hatvan u. 24. 36-1777

FODRÁSZ székek eladók. Tóth Árpád u. 11. 36-1455

SZOBABUTOR, billiárdasztal, kocsmaberendezés, válaszfal, üstház, s zománcozott asztaliszórórádió, egy pár kocsiszerszám. eladók. Kigyó u. 12 sz. Székénél. 36-1492

CSOKONAI u. 31. egy asztalosnak gyalupád szerszámokkal eladó. 36-1422

ÁGYTERITŐ, asztaltartó eladó. Megtekinthető 2-5. Rothermere 45. sz. 35-1468

ELADÓ egy villany Dauer-gép és hajszárítógépek. Mester u. 3. sz. (fodrász üzlet). 36-1464

ABROSZOK szalvétákkal, finom damasztból eladók. Cim a kiadóban. 36-1413

MENYASSZONYI fátol, négy méter, kifogástalan minőségű eladó. Oláh Károly u. 55. 36-1475

GAZDASÁGI ESZKÖZ

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek alkatrészek állandóan raktáron Árusít, becserél, vásárol, vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19. 24-1811 12. 4.

BOROSHORDÓK 300 literrel nagyobbak, kaphatók. Herodovszky kádármestern